

HIIUMAA TEATAJA

Sündisid uued vallakodanikud

IIRIS OLDE
DOMINIK METS
SAARA TARNING
HARIET STRANBERG
EMMA-MIA PISA
KARMO KIKAS
ADA AGU
BRITA NURS
AMELIA JÄRVESAAR
LISELOTTE LUKAS

Õnnitleme vanemaid!

Hiiumaa valla väljanne. Tasuta.

Mai 2020, nr 29

Keskväljaku ehitus jätkub täie hooga

Ajutine parkla

Kärdla keskväljaku ehitustööd toimuvad praegu suures osas Hiiu Konsumi esisel alal, mistõttu sõidukeid sinna parkida ei ole võimalik – külastajatele on loodud ajutine parkla. Sõidukite parkimiseks on teisel pool Uue tänava liikluspinna parkimisala, milleni juhatavad

Kärdla keskväljaku ehitustööd jätkuvad täie hooga. Äärekivide paigaldus hakkab lõpule jõudma. Väljakut läbivatele sõiduteedele, Uue tänava väljaku-poolsele osale ja Rookopli tänavale paigaldatakse sillutist. Valmimisel on pergola ja selle ääres olevad turukioskid, purskkaevu alused, skatepark.

Keskväljaku ehitusel on ehitaja AS Merko Ehitus Eesti kasutanud palju kohalikku tööjõudu. Ka turuplatsi kioskid ja nende erimöödulised ukSED on valminud Käinas.

Muutus liikluskorraldus

Seoses Kärdla keskväljaku rekonstrueerimistöödega muutus aprilli keskel väljakul liikluskorraldus.

13. aprillil alustati Rookopli tänaval täringukivi paigaldamist, mis tähendab, et sel ajal on tänav osaliselt suletud ja Rookopli Lille-äri juurest autoga sõitmine ei ole võimalik. Ajutisse parklasse pääseb mööda Hiiu tänavat ja selline liikluskorraldus kestab eeldatavalt kuni 4. maini. Ka jalakäijatele ja jalgratturitele on kauplustesse juurdepääsud tagatud.

Alates 4. maist algavad Rookopli tänaval asfalteerimistööd, tänav avatakse taas liiklusele 19. mail. Täpsustame liiklemis- ja parkimiskorraldust vastavalt tekkivale olukorrale.

Palume keskväljakul liigeldes kindlasti jälgida liiklusmärke, et liiklemine oleks ohutu nii jalakäijatel kui autojuhtidel.

Rookopli tänavalt ka vastavad liiklusemärgid. Parkimisalal paikneb ka mõningaid ehitusmaterjale, kuid ei tasu karta – see ala on mõeldud ka kõikidele kaupluste külastajatele.

Keskväljaku ümberehitustööd muudavad Kärdlas liiklejate igapäevarutiini. Vabandame ebamugavuste pärast ja palume mõistvat suhtumist, et jõuda aastaga kaasaegse maakonnakeskuse väärilise linnasüdameni. Vaata lisa: vald.hiiumaa.ee/kardla-keskväljak

Keskväljaku ehitustööde galeriid saab iga arvutikasutaja vaadata valla Facebooki lehelt: www.facebook.com/hiiumaavald

Head hiidlased!

Kuus nädalat oleme Hiiumaal elanud koroonakriisis. Nii kaua on kestnud eriolukord ja liikumispiirangud. See on olnud ärev aeg, tekitanud ka ärevaid mõtteid ja soovitud on nii piirangute karmistamist kui nende leevendamist.

Kuus nädalat tagasi polnud teadmist, mis meid ees ootab. Tagasi vaadates on hea, et meil pole läinud tänasest halvemini. Jätkuvalt väärivad tänusõnu kõik piirangute järgijad, kes on sellega näidanud hoolivust nii enda kui kaaslaste suhtes. Eesliinil on olnud meditsiini-, kaubandus ja sotsiaaltöötajad ning politsei liikumispiirangute ja karantiinireeglite täitmise kontrollijana.

Kõrgendatud riskiastmega on hooldekodud ja ka meil on olnud seal ärevaid hetki. Nädalatagune mõlema hooldekodu testimine andis teadmise, et siis seal koroonaviirust polnud. Peame jätkuvalt kandma hoolt, et nii oleks see ka edaspidi.

On hea, et meie elu pole seisma jäänud. Enamus ettevõtjaid on suutnud keerulistes oludes jätkata. Et vanemad saaksid tööl käia, on avatud lasteaiad ja see on oluline ka elutähtsate teenuste tagamise seisukohalt.

Koolides on distantsõpe pakkunud uut lähenemist õppetööle nii õpilastele kui õpetajatele ja mõnede hinnangul on töö olnud tavaolukorrast pingelisemgi. Loodame 15. maist koolid vähemalt osaliselt taas avada.

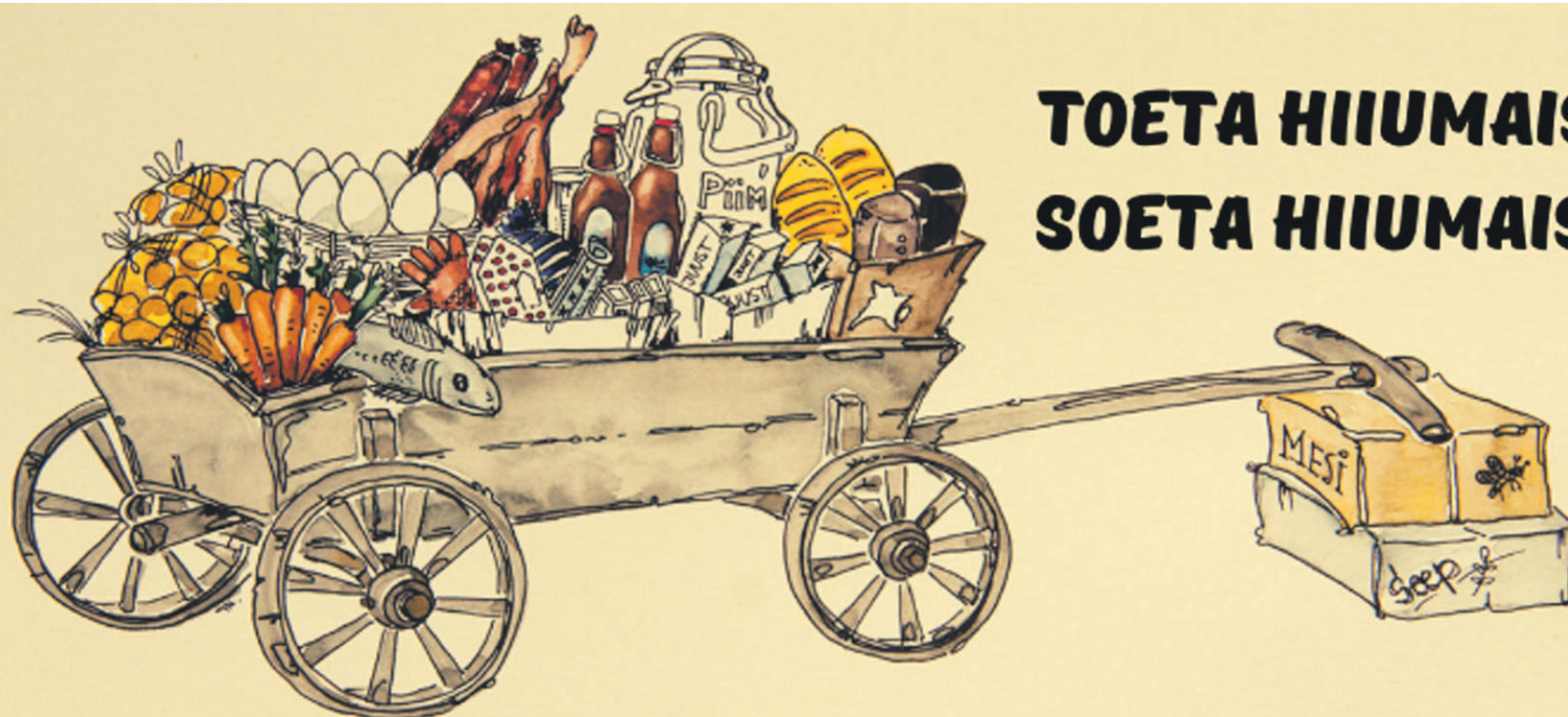
Ilmselt oleme kõik piirangutest väsinud ja ilusad kevadilmad on tekitanud mõtteid, et ehk peaks neid leevendada. Selles ei tohi me usaldada tundeid, vaid peame lähtuma spetsialistide arvamusest. Hädaolukorra meditsiini juht Arkadi Popov on olnud pidevas ühenduses ka Hiiumaaga, külastas kaks nädalat tagasi meie haiglat ja hooldekodusid ning on seisukohal, et leevendusi võib teha järkjärgult olukorda jälgides ning nendega ei tohi kiirustada.

Oleme olnud ühenduses ka kriisijuhtiga ja edastanud arvamuse, et esmalt võiks lubada töörännet. Et mandril tööl käijad saaksid nädalavahetuseks koju. Samuti võiks saare püsielanikest majapidamiste omanikel lubada külastada saart lühiajaliselt.

Eks ole meie kõigi soov pöörduda võimalikult kiiresti tagasi tavaellu, samas ei tohi me oma seniseid pingutusi liigse kiirustamisega ära nullida. Käitugem mõistlikult ja tervist kõigile!

Toomas Rõhu

Hiiumaa vallavanem, kriisikomisjoni juht

**TOETA HIIUMAIST,
SOETA HIIUMAIST!**

Hiiumaa vallavalitsus võtab teenistusse vallasekretäri

Vallasekretäri tööülesanded on vallavalitsuse ja volikogu õigusala- ne teenindamine, õigusaktide ja lepingute seaduslikkuse tagamine, vallavalitsuse ja vallavolikogu töö avalikustamise korraldamine ning vallakantselei juhtimine.

Nõudmised kandidaadile

- vastavus kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 55 lg 2 nõuetele ning avaliku teenistuse seaduse § 14 sätestatud kohaliku omavalitsuse ametniku nõuetele;
- eesti keele valdamine kõrgtasemel kõnes ja kirjas ning väga hea arvuti kasutamise oskus;
- hea suhtlemis-, eneseväljendus- ja kuulamisoskus ning iseseisvus teenistusülesannete täitmisel;
- korrektsus ja kohusetundlikkus, algatus- ja analüüsivõime, lahendustele orienteeritus, hea pingetaluvus, lojaalsus, otsustus- ja vastutusvõime ning sobivus meeskonnatöös.

Kasuks tuleb

- B-kategooria juhtimisõiguse olemasolu;
- varasem töökogemus vallasekretärina;
- teadmised riigi põhiseadusest ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ning avalikku teenistust reguleerivatest õigusaktidest.

Pakume

- mitmekesist ja vaheldusrikast tööd ning tegusat ja sõbralikku kollektiivi;
- erialaseid koolitusi ja kaasaegset töökeskkonda;
- 35päevast puhkust ning tervise- ja sõidusoodustusi.

Ametisse asumise aeg: esimesel võimalusel

Kandideerimiseks esitada motiveeritud sooviavaldus koos elulookirjelduse ning haridust tõendavate dokumentidega digiallkirjastatult valitsus@hiiumaa.ee **7. maiks 2020. a**

Lisainfo: helen.harmson@hiiumaa.ee

Pöördumine Hiiumaa majanduse edendamiseks

Hiiumaa Arenduskeskus, Hiiumaa Ettevõtjate Liit, Hiiumaa Turismi- liit ja Hiiumaa Vallavalitsus saatsid 9. aprillil riigile ühispöördumise Hiiumaa majanduse edendamiseks.

Hiiumaa majanduse kiireks turgutamiseks ja nii tööandjate kui töötajate abistamiseks on alla kirjutanut nägemuses vaja täiendada:

- Luuu Lääne-Eesti saartele Ida-Viru ja Kagu-Eesti programmile analoogne programm, kus töökohtade loojaid toetatakse või rahastada analoogset tegevust Hiiumaa koostöökogu ettevõtlusmeetme täiendava rahastamise kaudu.
- Parandada Hiiumaa kaugtöövõimalusi – kiire internetivõrgu kiire väljaehitamine, mis võimaldaks kriisiajal rakendunud kaugtööga jätkata püsivalt paljudel, kes jagavad oma elu Hiiumaa ja Tallinna vahel.
- Toetusmeetmetes pöörata tähelepanu väikeettevõtetele ja FIEdele.
- Anda Kredexile võimekus laenu andmiseks otse, et tuua Hiiu- maale välisinvesteeringuid. Välisinvesteeringute toomisel oluline kiire tagasiside võimalikule investorile. Välisinvesteeringutega on seotud tööstusettevõtted, mida Hiiumaal on majanduse mitmekesistamiseks ja töökohtade loomiseks vaja.
- Pikendada Töötukassa töötasuhüvitise perioodi.
- Luuu Töötukassa meede töötute kaasamiseks tööjõuturule omavalitsuse kommunaalmajanduse kaudu. Oluline on töö- tuks jäänute tööharjumuse ja sotsiaalse kaasatuse säilitamine kahanenud majanduse ajal. Nõu hädababitöid on võimalik omavalitsusel efektiivselt organiseerida, kui vaadatakse üle tänased ümberõppe ja töötute aktiveerimise tingimused.

Soovime, et kriisi leevendamiseks valitsuse poolt kavandatud meetmeid, mida viiakse ellu lisaeelarve kaudu, suunataks nii Hiiu- maale kui teistele Eesti piirkondadele täpselt, eesmärgipäraselt ja mõõdetavate tulemuste saavutamiseks.

Kohalik omavalitsus ja Hiiumaa ettevõtjad on valmis kaasa lööma Hiiumaa majanduse edendamiseks rakendatavate meetmete väljatöötamisel.

Hiiumaa valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmine

Hiiumaa vallavolikogu otsustas märtsikuu istun- gil algatada Hiiumaa valla arengukava 2035+ muut- mise. Arengukavasse lae- kus avalikkuselt tähtaeg- selt ehk 10. veebruariks paarikümmend erinevat muudatusettepanekut. Suur tänu ettepanekute esitajatele!

Järgmise arengukava muutmise etapina pöördus vallavalitsus osavallakogude, hallatavate asu- tuste, valla poolt asutatud juriidi- liste isikute ja koostööpartnerite poole palvega, et nad vaataksid arengukava muudatusvajadu- sed üle eelkõige oma asutuse/ organisatsiooni valdkonnast ja

Valla arengukava on dokument, milles esitatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna, looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused ning Hiiumaa maakondliku arengu strateegiline planeerimine. Valla arengukava ja eelarvestrateegia peab kohaliku omavalitsuse korralduse sea- duse kohaselt hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Arengukava 2035+ tegevuskava hõlmab aastaid 2019–2022 ja eelarvestrateegia 2020–2023. Eesmärk on koostada tegevuskava aastateks 2020–2025.

kohustustest lähtuvalt.

Uuendatud arengukava projekt on plaanis valla kodulehel avali- kustada 22. maist 5. juunini, mil on võimalik muudatuste kohta kirjalikke ettepanekuid esitada. Edasi toimuvad osavaldades avalikud koosolekud kirjalike ettepanekute arutamiseks.

Pärast avalikke arutelusid kujun- dab valitsus seisukoha ettepa-

nekute kohta ja koostab lõpliku arengukava eelnõu projekti, mis esitatakse heakskiidu saamiseks osavallakogudele ja seejärel val- lavolikogule. Muudetud arengu- dokument peab lõplikult valmis olema 15. oktoobriks.

Lisainfot arengudokumendi muutmise protsessi kohta saate küsida valla arenguspetsialistilt: aivi.telvik@hiiumaa.ee või telefo- nil 517 5585.

Teede pindamise plaanid said hankesse kirja

Aprillis avaldas Hiiumaa vallavalitsus riigihangete registris hanke Hiiumaa valla tänavate ja teede pindamistöödeks 2020. aastal. Pakkumuste esita- mise tähtaeg on 5. mai.

Tegu on pindamistööde hankega ja kuigi hankija on Hiiumaa valla- valitsus, siis hange hõlmab kõiki osavaldasid. Kõigi osavaldade peale kokku teostatakse pinda- mistöid 20 tänaval ja teel. Tööde plaanitav valmimise tähtaeg on 31. august 2020.

Lisaks pindamishankele tellitakse teede korrastamiseks ka muid investeeringuid ja remonttöid.

Teetööde esialgsed plaanid

Emmaste osavallas on remondis ligi 2 km kruusateid: Niidi tee 700 m, Härma tee 1200 m – uus kate ja profileerimine. Puhastatud on Külaküla tee äärse kraavi 1800 m, et järgmisel aastal saaks sellele teele uue katte peale ehitada. Olemasolev teealus on pehme ning liigvesi lõhkus betooni. EMKO alustab teede aukude täit- mist kruusaga veel aprillis.

Emmaste külas freesitakse ja pinnatakse lasteaia tee kokku 260 m ulatuses ja parkla 700 m2. Lisaks on plaanis läbi viia hange Emmaste noortekeskuse ja perearstikeskuse uue parkla ehituseks.

Pühalepas on plaanis lisaks iga- aastastele teeäärte niitmisele ja hõõveldamistele raadata teeäär- test võsa kokku viie km ulatuses erinevatel lõikudel Soobametsa, Värssu, Jüriste, Hermistu ja Liiva teel. Taastatakse kruusateid 7,5 km ulatuses ja korrastatakse kraave 3,5 km ulatuses Papsi, Hermistu, Kassarisoo, Väätsikuuri, Tareste ja Hausma teel. Olemasolevatel kattega teedel tehakse kordu- vat riba- ja lauspindamist u 2000 ruutmeetril. Lõpe külas Neebre tee lõigul Hiie teest Männiku

teeni freesitakse ja pinnatakse 195 m.

Kõrgessaares on juba valmis Suu- repsi–Hirmuste tee kruusakatte taastusremont 2,8 km, Niidi- metsa tee kaetakse freespuruga 1,1 km ulatuses, Lauka–Isabella kruusatee pindamine toimub 1,8 km ulatuses. Teeäärseid puid eemaldatakse ja kraave puhas- tatakse 10 km ulatuses. Teeääri kooritakse ja veetakse kruusa juurde aukude täitmiseks Sigala, Mudaste, Paope–Hüti, Tammistu, Puski–Villamaa teel.

Käina osavallas tehakse kruusa- teede pindamisi:

Kassarisi Orjaku külas pinnatakse Linnutorni tee 250 m.

Kassarisi pinnatakse Rooli tee 1 km pikkune lõik, mis algab olemasoleva asfalteeritud tee lõpust.

Kassarisi pinnatakse Mereküla tee 350 m pikkune lõik, mis algab olemasoleva pinnatud tee lõpust ja lõppeb Mereküla tee ja Rooli tee ristmikul. Mereküla teed pinnatakse ka 260 m ulatuses Me- reküla tee ja Rooli tee ristmikult riigimaantee poole.

Kassarisi pinnatakse Mareteti tee lõik algusega Muuseumi tee ja Mareteti tee ristist 670 m ulatu- ses.

Käina alevikus Hiiu põiktänaval pinnatakse 100 m pikkune lõik.

Kärdlas on plaanis mustkatte uuendamine ja kruusakatte tee mustkatte alla viimine mitmel tel tänavatel:

Nuutri tänaval Põllu tänavast Mängude maja parklani freesitakse ja pinnatakse 320 m. Sadama tänaval Valli tänavast Kooli tä- navani freesitakse ja pinnatakse 200 m.

Väike-Aia tänaval freesitakse ja pinnatakse 260 m.

Tiigi põiktänaval freesitakse ja pinnatakse 300 m.

Tüve tänaval freesitakse ja pinna- takse 75 m.

Uuel tänaval Ranna tänavast kuni Posti tänavani freesitakse ja pin- natakse 315 m.

Aia põiktänaval freesitakse ja pinnatakse 165 m, lisaks parkla 150m2

Kalamaja tänaval Pikast tänavast kuni Lepiku tänavani ja Kalamaja 6 kinnistu piirini pinnatakse 320 m.

Kase tänaval pinnatakse 200 m.

Sanglepa tänav pinnatakse 340 m.

Allika põiktänaval pinnatakse 300 m, lisaks lastekeskuse aiaäärne parkla u 70m2

Teetööde plaanid on esialgsed ja võivad aasta jooksul muutuda.

Vald hangib ehitustöid: spordikeskus ja helikopteriplats

Hiiumaa vald on riigihangete registris välja kuulutanud nii hanke Hiiumaa helikopteriplatsi kui Hiiumaa spordikeskuse esimese etapi ehitamiseks.

Helikopterite maandumisplats ja juurdepääsutee on eelkõige vajalik Hiiumaa haigla teenindamiseks. Hanke tulemusel sõlmitava hanke- lepingu eeldatav lõpptähtaeg on september 2020 ja pakkumuste esitamise tähtaeg on 11. mai 2020.

Hiiumaa spordikeskuse esimese etapi ehitustööde uue hanke aval- das vallavalitsus 30. märtsil, pakkumuste esitamise tähtaeg on 11. mail 2020.

Marie Breveri hariduspreemia pälvis Ene Kikas

17. aprillil sai kontaktivalt Marie Breveri preemia Ene Kikas.

1990. aastal avas Ene Kikas koos toonase Emmaste vallavalitsusega Emmaste lastepäevakodu Naksitrallid.

Tema endised kolleegid kirjutavad: "Ene armastas lasteaias käivaid lapsi, leides neile uusi võimalusi, huvitavaid tegevusi, mis sellel ajal pakuti. Ta juhtis haridusasutust nii, et püstitatud eesmärgid said edukalt täidetud. Koostöö lapsevanematega sujus, nad austasid ja usaldasid teda. Ta hindas lasteaias kolleege, oskas nende eest seista ja luua ühtse meeskonna. Ta täiendas ennast uute teadmistega, oli konkreetne suhtleja ja läbirääkija. Jagas kolleegidele kogemusi ja mõtteid."

Ene on jätnud lasteaias tänaseni püsiva jälje. Täna on üks olulisemaid aspekte koostöö lapsevanematega. Lähtutakse samast juhtmõttest, et tugev ja ühtne tiim on kõige alus.

Foto: Anne-Mall Reinu

Ent tema jälg Emmaste heaks on laiem. Sihikindluse ja nõudlikkusega aitas ta Emmaste põhikooli noortel nii koolielus kui edaspidi läbi lüüa.

"Kogukond hindab, et oled au sees hoidnud väärtuseid nagu haridus ja haritus, ausus, otsekohesus ning kohusetundlikkus," ütles Emmaste osavallavanem Hergo Tasuja preemiat üle andes.

"Väärtuseid, mida ka Marie Brever tähtsaks pidas. Aitäh, palju õnne ja tugevat tervist!"

Preemia anti seekord välja 12. korda. Varem on sama tunnustuse pälvinud Kaul Kikas, Sende Lipu, Ilme Naurits, Meida Koppel, Aivi Maandi, Piisa-Ilmi Riisenberg, Heli Lindmäe, Tiiu Sööl, Ilmar Oja, Anne Golub ja Maris Vetsi.

Ära lase oma lemmikut silmist!

Kontaktisikud seoses hulkuvate/vigastatud loomadega:

Kõrgessaare osavallas – Üllar Laid, tel 509 7745, llar.laid@hiiumaa.ee

Emmaste osavallas – Joosep Niit, tel 503 7656, joosep.niit@hiiumaa.ee

Käina osavallas – Anne Sarapuu, tel 462 2888, anne.sarapuu@hiiumaa.ee

Pühalepa osavallas – Argo Valgma, tel 5911 6641, argo.valgma@hiiumaa.ee

Kärdlas – Toomas Vannas, tel 516 7165, toomas.vannas@hiiumaa.ee

Kevade saabudes meeldib meile kõigile rohkem värske õhu käes olla. Kahjuks aga ei saa me lasta oma koduloomi vabalt liikuma – looma omanik peab tagama järelevalve oma looma üle, et kõigil oleks ohutu!

Tuletame meelde, et looma tegevuse ja ka väljaspool omaniku järelevalvet viibimise eest vastutab omanik. Omanik peab tagama, et loom ei ohustaks kaaskodanikke, kellegi vara ega teisi loomi.

Kui hulkuva ja teisi ründava loo-

ma omanikku ei ole võimalik kindlaks teha, toimetavad osavalla töötajad looma hoiupaika.

Koerte ja kasside pidamise eeskirjad Hiiumaa vallas leiad Riigi Teatajast.

Hiiumaa elanike arv pöördus tõusule

Märtsis pöördus rahvastikuregistri andmetel Hiiumaal elavate inimeste arv tõusule, lisandus võrreldes möödunud kuu andmetega 16 inimest. Kui jaanuari alguses elas Hiiumaal rahvastikuregistri andmetel 9455 inimest, siis veebruaris 9452, märtsis 9446 ja 1. aprillil 9462 inimest.

Märtsikuu jooksul saabus 46 inimest ja lahkus 25.

Rändesaldo – Hiiumaale saabunud ja siit lahkunud inimeste arvude vahe – läks märtsis lausa 21 inimesega plussi. Vaata graafikust ka varasemate aastate trende.

Surmi registreeriti märtsis 13 ja sünde 8.

Värvikampaania algab maikuus

Hiiumaa värvikampaania algab sel aastal 15. mail ja kestab kuni 31. augustini.

Värvikampaania on Hiiumaa pikaajaline traditsioon ja mõeldud kodude välisilmete kaunimaks muutmiseks.

Kampaaniat korraldab Hiiumaa vald koostöös OÜga Faasion ja värvitootjatega, kes kõik panustavad 10% ehk soodustus värvijale on 30%.

Seekord laieneb osalemise võimalus lisaks eraomanikele ka vabaühenduste küla- ja seltsimajadele ning kogudustele.

Kampaania abil hoone värvimiseks peab kodu omanik võtma talle sobivast osavallamajast värvipassi, mille alusel kehtib hinnasoodustus värvikampaania toodetele. Värvipass on dokument, mille saab osavallavalitsusest ja millele on märgitud majaomanik, aadress, värvitav pindala ruutmeetrites ning kampaania tingimused. Just värvipassi alusel saab osta Faasion OÜ kauplusest värvikampaania tooteid soodsamalt. Toodete nimekiri on lisatud värvipassile. Soodusprotsent arvestatakse ostmisel koheselt maha, samuti ei pea kogu vajaminevat värvi korraga välja ostma, vaid võib seda teha kuni 31. augustini. Värvimistööd peavad olema tehtud 30. septembriks 2020.

Alates 18. aprillist kustub ajutiselt Kärdla tänavavalgustus

Kärdla osavallakogu otsustas, et alates 18. aprillist kustub ajutiselt Kärdla tänavavalgustus.

Osavallakogu ettepanek, mis sai ka ühtselt osavallakogu poolt heaks kiidetud ja Kärdla suuremate tööandjatega läbi räägitud, tuleneb liikumiskiirangutega seotud vähesest liikumisest, juba pikenevast päevalgusest ja osavalla eelarve kokkuhoidmise vajadusest.

Praegusel kevadisel ajal päike tõuseb juba hommikul kella 6 ajal ja loojub õhtul kella poole 9 paiku.

Kui leidub pimeduses liikujaid, siis on soovitus võtta kaasa kompaktsed taskulambid või mugavad pealambid.

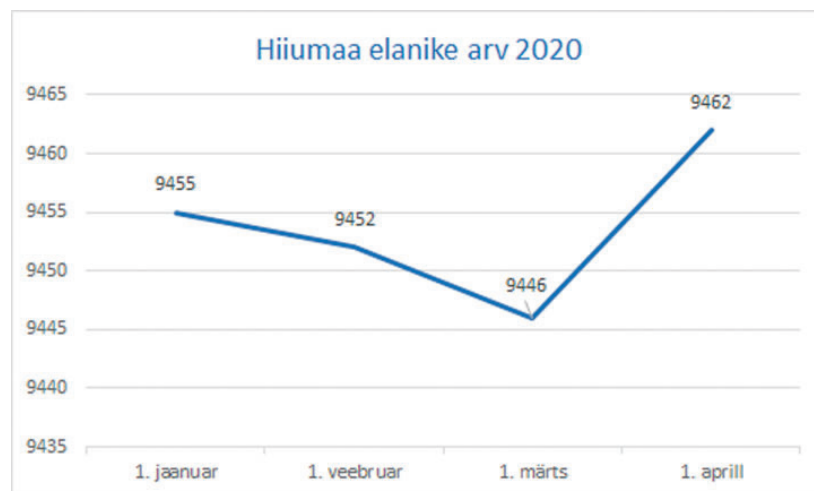
Kredexi lasterikaste perede kodutoetus

Kredexi lasterikaste perede kodutoetuse taotlusvooru pikendati seoses eriolukorraga kuni 4. maini.

Pered saavad toetuse abil soetada, püstitada, laiendada või renoveerida oma kodu ja nüüdisajastada sealseid kütte-, elektri-, gaasi-, vee- ja kanalisatsioonisüsteeme.

Kõik toetusega seotud tingimused, nõuded taotlejale ja toetavad tegevused leiad Kredexi kodulehelt.

Lisainfo: toetused@kredex.ee

Lemberi patsiendid saavad valida uue perearsti

Terviseamet kuulutas 9. jaanuaril välja konkursi leidmaks uus perearst dr Lemberi nimistule st Lemberi praegustele patsientidele. Käinas töötav perearst dr Ülo Lember lõpetab töö 1. juulist.

Kuu aja jooksul ei kandideerinud perearsti konkursile ühtegi arsti, konkurss luhtus. Terviseamet täiendavat konkurssi ei korraldata ja seega on Lemberi patsientidel võimalus valida endale uus perearst Hiiumaa teiste perearstide seast.

Hiiumaal töötab veel viis perearsti: dr Kai Lauter Emmastes ja dr Marje Vann Käinas, Kärldas töötavad dr Jüri Viidebaum, dr Lia Prigoda ja dr Meeli Paesüld.

Juhised perearsti vahetamiseks ja avalduse vormi leiab terviseameti veebilehelt: www.terviseamet.ee/et/tervishoid/inimesele/perearsti-valimine

Kärldas müügis Ümarmäe tn 9 kinnistu

Kärldla osavald müüb avalikul elektroonsel enampakkumisel tootmismaa sihtotstarbega kinnistu asukohaga Ümarmäe tn 9, Kärldla.

Enampakkumine toimub osta.ee keskkonnas perioodil 20. aprillist 18. maini, enampakkumise alghind on 20 000 eurot.

Kinnistu registriora nr 1031233, katastritunnus 37101:012:0039, sihtotstarve tootmismaa 100%, pindala 6497 m². Kinnistule on kehtestatud detailplaneering „Ümarmäe tn 5, 7 ja 9 maaüksuste detailplaneering“.

Võõrandatava varaga tutvumine: kokku leppida tööpäeviti Lauri Preimanniga telefonil 510 4293 või lauri.preimann@hiiumaa.ee.

Tau allika pesa loob kevadise meeleolu

Kärldla osavalla haljastusspetsialist Mai Sinilaid ehitab kevade saabudes Käina maanteele Tau allika juurde suure okstest kurnistuse.

Mai rääkis, et sealsel haljasalal oli laiutama hakanud siberi kontpuu põõsastik – oksad kasvasid üle kraavi ja olid kraavis ka juurdunud ning takistasid vee voolamist. Põõsaid oli vaja palju tagasi lõigata ja nii tekkis suur hulk ilusaid punase koorega oksa.

“Kahju oli oksti lihtsalt ära hävitada. Kuna on kevad ja pesade punumise aeg, siis tekkis mõte ehitada neist okstest suur pesa: lihtsalt midagi lõbusat möödujate muremõtete eemale peletamiseks,” rääkis Mai Sinilaid.

Suuremõisa koelmualade taastamine püsib ajakavas

Pühalepa osavald esitas 2019. aasta kevadel taotluse Euroopa merendus- ja kalandusfondi “Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamise” meetmesse ja sai toetust.

Projektiga taastatakse haugide koelmualad – Suuremõisa jõe suudmeala ja kaks tiiki puhastatakse setetest ja roost. Eesmärgiks on valmistada ette tiike ja jõge ühendavad kraavid kalapääsude rajamiseks.

Tööd on algsid aprilli alguses. Setete eemaldamiseks kasutati amfiibalusel töötavat masinat Truxor 4700, mis puhastas jõe suudmeosa kuni ühe kilomeetri ulatuses, tasastel nõlvadel niitis ka roo. Praeguseks on puhastatud ka Suuremõisa tiikide ja jõe vahelised kraavid, et saaks hakata rajama kalapääsusi.

Foto: Reet Nisumaa

Alanud on kalade kudemis- ja lindude pesitsusaeg. Suuremõisa park on nii loodus- kui muinsuskaitse all ja et kahju ümbritsevale pinnasele oleks väiksem, jätkub töö suvel, kui jõe ümbrus on kui-

vem ja pinnas kõvem.

Kõik tööd on kulgenud graafiku järgselt, lõpptähtajaks on 31. oktoober 2020. Projekti kogumaksumus on 75 430 eurot, millest valla omaosalus 4 220 eurot.

Soovitused koduseks karantiiniks

Muremõtteid on võimalik ohjata. Ütle endale “stop” ja asenda need positiivsete mõtetega, näiteks: “ma teen, mida suudan”, “ma tulen toime”.

Saabunud kevad on suurepärane võimalus teha suurpuhastus nii enda kodus kui ka aias. Pese aknaid, tuuluta tube, vali interjöörü heledamaid värve. Koduhoovis riisu oksaraage, lehekesi, pista näpud mulda!

Abiks on ka mõtete eemale juhtimine: vaata filme, lahenda rist sõnu, pane lastega puslet kokku, mängi perega lauamänge.

Piisab, kui viia end uudistega kurssi vaid mõned korrad päevas. Kui pidev uudiste jälgimine teeb rahutuks, siis tuleks seda piirata, see aitab rahulikult jääda. Leia endale usaldusväärne ametlik kanal ning piisab, kui jälgida seda mõned korrad päevas.

Tasakaalukat kevadet meile kõigile! Koos saame hakkama!

See, et viirus on pannud kodusse isolatsiooni või karantiini, ei tähenda, et annad sellele kontrolli oma elu üle.

Pea meeles, et kodune isolatsioon või karantiinis olemine aitab ka teisi. Läbi selle aitad

vähendada teiste haigestumise võimalust.

Suhtle sõprade ja pereliikmetega sotsiaalmeedia või telefoni teel – loo endale harjumus suhelda oma lähedastega iga päev!

Teata abivajajast!

Hea inimene – kui vajad abi või tead kedagi, kes vajaks abi, siis võta ühendust vallaga!

Eriti on oodatud märku andma üksikud eakad, kellel pole Hiiumaal lähedasi ja kellel oleks vaja toidukaupa või apteegikaupa koju saada.

Samuti on oodatud endast märku andma kõik, kes on kodus karantiinis ja kellel pole Hiiumaal lähedasi, kes tootsid poest süüa.

Kärldla sotsiaaltöõspetsialist Pille Alevis, tel 463 6094, 505 5746, pille.alevi@hiiumaa.ee

Kõrgessaare sotsiaaltöõspetsialist Pille Näksi, tel 5855 3736, pille.naksi@hiiumaa.ee

Emmaste sotsiaaltöõspetsialist Liia Rull, tel 462 2441, 5300 0835, liia.rull@hiiumaa.ee

Käina sotsiaaltöõspetsialist Heli Tuisk, tel 462 2883, 5349 0389, heli.tuisk@hiiumaa.ee

Pühalepa sotsiaaltöõspetsialist Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997, urme.soonvald@hiiumaa.ee

Hiiumaa diakooniatöö koordinaator Triin Simson, tel 5621 2357.

Eriolukorraga seoses ei külasta sotsiaaltöötajad valla eakaid juubilar kodudes. Õnnitlused antakse edasi telefoni teel.

Sotsiaaltoetuste taotlusi võetakse vastu telefoni teel.

Liikumispiirangud Hiiumaale ja Hiiumaalt ära sõidul

Peaministri korraldusega kehtib liikumispiirang Hiiumaale ja Hiiumaalt ära sõidul. Praamiga saab üle sõita järgnevatel juhtudel, kui lisaks puuduvad haigustunnused:

- Hiiumaalt lubatakse lahku-da inimestel, kes töötavad mandril ja soovivad minna tööle, kuid nad ei saa pöörduda tagasi Hiiumaale oma elukohta, kuni liikumispiirang on tühistatud.
- Hiiumaale lubatakse tulla inimestel, kes töötavad Hiiumaal ja soovivad tulla tööle, kuid nad ei saa pöörduda tagasi mandrile oma elukohta, kuni liikumispiirang on tühistatud.
- Lubatakse sõita oma alalise elukohta – selleks pole vajalik, et elukoht oleks ka rahvastiku-registri järgi sama. Hiiumaale tulles tuleb öelda politseile oma elukoht, mida politsei kontrollib vajadusel oma kan-alite kaudu.
- Kui inimese elukoht asub saa-rel ja töökoht mandril või vas-tupidi, siis nende vahel liikumisel tuleb valida, kus ta viibida soovib. Saarele siseneda või saarelt väljuda saab üks kord ja liikumisvabaduse piirangu

kehtivuse ajal tal tagasipöör-dumise õigust ei ole.

- Pereliikmed, kes on üksi teisel pool, pääsevad pere juurde. Seejuures peab arvestama, et sõites jääd vähemalt paariks nädalaks paigale.
- Kui liikumine on vajalik arsti või kiirabi otsusel. Eriarstiaeg võimalusel edasi lükata, aga tungival vajadusel saab käia – kaasa võimalusel võtta kinnit-us kokkulepitud vastuvõtuaja kohta
- Transportides tooraineid ja kaupu – politsei palub vajadu-sel esitada saatedokumendid või koormadokumendid
- Osaledes lähisugulase ma-tustel
- Ühissõiduki juhil ühistranspor-diteenuse osutamisel.
- Tervishoiuteenuste või muude hädaolukorra lahendamiseks vajalikke teenuste osutajatel ning meditsiiniliste proovide transportijatel

Autoga reisijatel on kohustus praamil jääda oma sõidukisse. Va-jadusel saab kasutada tualetti.

Praamile saab minna ka jala ning sel juhul on võimalik minna väliste treppide kaudu ülemisse

reisijate salongi – juhatab praa-mi meeskond. Kohvikud ja poed praamil ei tööta.

Sadamasse sõidul varuge tava-pärasest rohkem aega politsei-kontrolliks, mis toimub kõigis sadamates. Kõigil tasub valmis hoida isikutunnistus, et seda politseile näidata.

Reisida Hiiumaale ja Hiiumaalt välja saavad vaid need, kes ei ole ilmsete haigusnähtudega. Kõik, kellel on kahtlus, et nad on vii-rusekandjad – palume tungivalt jääda oma praegusesse asukohta. Palun mõelge enda lähedaste peale, kellele võite viiruse edasi anda.

Liikumine Hiiumaale ja Hiiumaalt ära peaks toimuma vaid ülimal vajadusel!

Liikumispiirang kehtib neljapäe-vastel andmetel 1. maini.

Kui te oma küsimusele siit vastust ei saanud – Hiiumaa vald on ava-nud infotelefoni, kust saab küsida infot saartele kehtestatud täien-davate liikumispiirangute kohta. Infotelefon 463 6099 on avatud esmaspäevast reedeni kell 9–17, laupäeval ja pühapäeval kell 12–17. Samal numbril helistades saab ka rääkida sotsiaaltöötajaga või psühholoogilise nõustajaga.

Hoolime endast ja kaaslakest!

Saame kogukonnana viiruse levi-kule panna piiri siis, kui võtame vastutuse – igaüks meist:

- Püsime igal võimalusel ko-dus!
- Haigustunnustega kodust ei lahku – vajadusel peame nõu oma perearstiga või helistame perearsti nõuandelefonile 1220. Haigustunnustega ei tohi käia poes!

- Avalikkuses liigume vaid äär-misel vajadusel ja pidades kinni 2+2 liikumispiirangutest st korraga ei ole avalikus ruu-mis koos üle kahe inimese ja inimeste vahe on vähemalt kaks meetrit.
- Kodustes tingimustes pese-me käsi ja poodi sisenemisel puhastame käed desinfitseeri-misvahendiga. Poes kasutame kaitsekindaid. Ka poest välju-

des saab käed desinfitseeri-misvahendiga puhastada.

- Oleme ühtne ja hooliv kogu-kond – ei ole nakkuse saanute süü, et nakkus on nendeni jõudnud. Oleme hoolivad kõigi suhtes!
- Laseme politseil ja terviseame-til oma tööd teha – karantiini-vajadust selgitab asjaosalistele terviseamet, karantiinikontrol-li teeb politsei.

Helista eakale lähedasele!

Algatus “Helista eakale läheda-sele!” kutsub üles endast märku andma eakatel ja eakatest, kes vajavad tuge ja seltsi.

Kodanikuühendused MTÜ Jutu-taja ja Peaasi.ee kutsuvad endast teada andma eakatel ja eakatest, kes vajavad praegusel kriisiajal emotsionaalset tuge ja seltsi. Ühendused soovivad nii pakkuda leevendust eakate sotsiaalsele isoleeritusele ning tuge vaimsele tervisele.

Kui tavapäraselt pakub MTÜ Ju-tutaja kodudes ja hooldekodudes elavatele üksildastele eakatele noori peamiselt keskkooliealisi seltsilisi ehk jututajaid, kellega koos aega veeta, üksteiselt õp-pida, siis kriisiajal on vahetud kohtumised asendunud telefoni-vestlustega. Uuringudki näitavad, et parim ravim üksilduse vastu on suhtlemine ning inimesed soovivad märksa enam suhelda sõprade ja lähedastega, kui nad seda teevad. Erinevatel põhjus-

tel ei ole see alati aga võimalik või suhtlus vajalikul määral tä-henduslik. Kriisiaeg võib selle puuduse varasemast enamgi esile tuua.

Seepärast ootab Jututaja en-dast märku andma eakatel või eakatest, kes soovivad, et neil oleks keegi, kellega aegajalt iga-päevastel teemadel vestelda ja üksiolekut ning kriisist tulenevat negatiivsust unustada. „Mõnu-sad ja tähendusrikkad vestlused annavad inimesele turvatunde – tunde, et ta on kellelegi vajalik. Vestlused aitavad hoida mõtted eriolukorraga kaasnevalt peami-selt negatiivselt uudisvoolt eem-al ja turgutada mõlema kõne-osalise emotsionaalset tervist,“ täpsustas MTÜ Jututaja asutaja ja juhatus-e liige Katre Liiv.

Vanusest sõltumata on vaimse tervise eest hoolitsemine oluline kogu aeg. Keerulistest olukorda-des, nagu praegune kriisiolukord-ki on, võivad erinevad vaimse

Algatusega “Helista eakale lähe-dasele!” saab tutvuda Jututaja kodulehel: www.jututaja.ee/helista-eakale-lahedasele. Algatus sai hoo sisse märtsi kesk-paigas ning seda veavad eest MTÜ Jututaja ja Peaasi.ee.

tervise häired võimenduda või ka esmakordselt ilmned. “Lisaks heale unele, füüsilisele aktiivsusele ja regulaarsele toitumisele on positiivne suhtlemine meie vaimse tervise peamiseks alus-talaks,” ütles Peaasi.ee tegevjuht Anna-Kaisa Oidermaa.

Telefoniseltsilist soovivad ea-kad saavad endast teada anda helistades telefonil 5683 0646 või e-posti aadressil jututaja@jututaja.ee.

Tuge ja nõuandeid vaimse ter-vise teemadel jagavad Peaasi.ee nõustajad: <https://peaasi.ee/kysi-noustajalt/>

Hiiumaa infotelefon
463 6099

E-R kl 9–17
 L-P kl 12–17

- Liikumispiirangute info
- Sotsiaalabi
- Psühholoogiline nõustamine

Infotelefon 463 6099

Hiiumaa valla infotelefonilt saab küsida infot saartele kehtestatud täiendavate liikumispiirangute kohta, rääkida sotsiaaltöötajaga või psühholoogilise nõustajaga.

Infotelefon 463 6099 on avatud tööpäevadel kell 9–17, laupäeval ja pühapäeval kell 12–17.

1. Valides number üks saate infot liikumispiirangute kohta.
2. Valides number kaks saate suhelda sotsiaaltöötajaga.
3. Valides number kolm saate suhelda psühholoogilise nõusta-jaga.

Kriisinõu küsimine e-posti teel

Oma küsimuse liikumispiirangute kohta saab esitada ka valla veebilehel vald.hiiumaa.ee/kriisinou logides sisse ID-kaadi või mobiil-IDga ja vajutades soovitud valdkonna peale, et liikuda edasi küsimuse esitamiseni:

- Sotsiaalvaldkonna küsimused – vajan sotsiaaltöötaja abi!
- Liikumispiirangute küsimused – soovin lisainfot liikumispiiran-gute kohta või vajan liiklemiseks eriluba!

Riigi infotelefonid

1247 – Häirekeskuse kriisiinfotelefon 1247 (24h, tasuta), saab käitumisjuhised eriolukorras toimetulekuks ja koroonaviirusega seotud küsimustes, ka psühholoogilist esmaabi.

1220 – Perearsti nõuandelefon eesti ja vene keeles, pakub me-ditsiinalaseid nõuandeid ja konsultatsiooni (24h, tasuta)

112 – Hädaabinumber kiirabi, pääste ja politsei kutsumiseks (24h, tasuta)

Kõik infotelefonid on kasutamiseks – helista julgelt, kui vajad abi, nõu või tuge!

Koolilõuna toidupakk

Hea Hiiumaa valla koolis käiva lapse vanem! Vald pakub koolilõuna asemel kõigile soovijatele Hiiumaa valla koolide õpilaste peredele koolilõuna toidupaki. Kui sinu pere soovib lapse koolilõuna toidu-pakki, ootab vald sooviavaldust. Toidupakke pakub vald eriolukorra ajal alates 6. aprillist. Toidupakk on mõeldud ühele lapsele ühe nädala kohta. Pakkide sisu erineb nädalast-nädalasse, näidis: sai/leib, või, juust, vorst, munad, juurvili/puuvili, kohupiimakreem ja lihatoode. Toidupaki kätte saamise kohta võetakse perega ühen-dust.

Anna teada lapse nimi ja enda telefoninumber järgmistel kontaktidel:

Emmaste piirkonnas – Liia Rull, tel 462 2441, 5300 0835, liia.rull@hiiumaa.ee

Käina piirkonnas – Heli Tuisk, tel 462 2883, 5349 0389, heli.tuisk@hiiumaa.ee

Kärkla piirkonnas – Carol Aleksejev, tel 5395 9537, carol.aleksejev@hiiumaa.ee

Mari-Liis Leivalt, tel 5308 1343, mari-liis.leivalt@hiiumaa.ee

Kõrgessaare piirkonnas – Pille Näksi, tel 5855 3736, pille.naksi@hiiumaa.ee

Pühalepa piirkonnas – Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997, urme.soonvald@hiiumaa.ee

Turvalist ostlemist!

- Külasta poodi üksi, ära võta lapsi kaasa.
- Hoia vähemalt kahemeetrist vahemaad teiste külaliste ja kaupluse töötajatega.
- Desinfitseeri või pese käsi enne ja pärast poeskäiku.
- Mõtle eelnevalt ostud läbi, et poeskäik kulgeks kiiresti.
- Välti haigena poe külastamist!

Säilitame kodus rahulikku meelt!

Palume säilitada rahulikku meelt ja pidada kinni 2+2 liikumispiiran-gutest st et korraga ei oleks avalikus ruumis koos üle kahe inimese ja inimeste vahe oleks vähemalt kaks meetrit.

Palun vältige kokkupuuteid teiste inimestega nii palju kui võimalik! Jätakuvalt on soovitus: peske käsi ja püsige kodus.

Psühholoogilist abi pakub Hiiumaa valla infotelefon 463 6099, mis on avatud laupäeval ja pühapäeval kell 12–17, tööpäevadel kell 9–17.

Rahulikku nädalavahetust!

Muudatused bussigraafikutes

Bussireisijate vähesus ja mõnel liinil ka puudumine toob muudatused Hiiumaa maakonnaliinidel alates 10. aprillist kuni eriolukorra lõpuni:

Liin 629 Kärkla–Käina–Suuremõisa–Käina väljumisega E–L kl 15.05 Kärklast sõidab Mäeltse, Ristivälja ja Kaasiku küla läbimata.

Liin 629 Kärkla–Käina–Heltermaa–Käina väljumisega pühapäeviti kl 15.05 Kärklast sõidab ajutiselt marsruudil Kärkla–Käina, lõpetades kl 15.30 Käinas.

Liin 629 Käina–Heltermaa–Kärkla, mis väljub iga päev Käinast kl 16.50 ei muutu.

Liin 631 Kärkla–Kuri–Heltermaa–Käina–Kärkla väljumisega Kärklast iga päev kl 10.40 kannab ajutiselt liini nr 631A ja sõidab pärast Tubalat Paladele (kl 12.06) ja sealt Kärdlasse st ära jäävad peatused Prähla ja Alato.

Liin 631B Kärkla–Kuri–Heltermaa–Käina–Kärkla (varasem 634) väljub Kärklast iga päev kl 7.40, sõidab Heltermaale (kl 8.10), sealt Käina (Käina kl 8.31) kaudu tavapärase graafiku järgi Kärdlasse (kl 8.55).

Liin 632 Nurste–Emmaste–Käina väljub pühapäeviti Nurstest kl 16.05 ja sõidab Käinani (kl 16.45). Heltermaale saab Käinast liiniga 629, mis väljub kl 16.50.

Liin 634 Kärkla–Suuremõisa–Käina–Kärkla muutub ajutiselt liiniks 631B Kärkla–Kuri–Heltermaa–Käina–Kärkla.

Liinil 642 Kärkla–Heltermaa–Kärkla jäävad käigust ära väljumised Kärklast reedeti kl 21.15 ja pühapäeviti kl 18.15. Asendab Kärklast iga päev kl 20.05 väljuv liin 642A Kärkla–Kuri–Suuremõisa–Kärkla.

Liin 644 Käina–Suuremõisa–Käina väljumisega teisipäeviti, kolmapäeviti ja reedeti Käinast kl 13.50 ja Suuremõisast kl 14.05 on ajutiselt suletud.

Enne reisi on kõige kindlam väljumised üle kontrollida GoBusi Hiiumaa infoliinilt 517 8592, mis töötab iga päev kell 7–21. Vaata ka infot: www.peatus.ee ja vald.hiiumaa.ee/bussid

Kärkla bussijaam on ajutiselt suletud. Busside sõiduplaanid on saadaval ka bussides.

Vajadusel pöördu testimiseks perearsti poole

Hiiumaaga seotud positiivseid vastuseid lisandus eile veel kaks – neid on nüüd Terviseameti metoodika järgi 12.

21. aprilli seisuga on Hiiumaal võetud 372 koroonaviiruse proovi, neist 15 kiirabis, 13 haiglas, 199 drive-meetodil, 106 ennetava laustestimisena hooldekodudes ja 39 Hiiumaa haigla töötajatelt juhuvalimi uuringu käigus – viimased on negatiivsed.

Hooldekodude laustestimise järg jõudis Hiiumaale lihavõttepühadeks. Neljapäeval, 9. aprillil võtsid Hiiumaa haigla töötajad Tohvri hooldekodu klientidelt ja töötajatelt 79 proovi, vastuseid tulid Covid-19-negatiivsetena. Esmapäeval Samaaria hooldekodu klientidelt ja töötajatelt võetud 27 proovi vastuseid tulid samuti negatiivsetena.

Säilitame siiski valvsust ja jätkame vastutustundlikku käitumist, nagu oleme seni hästi hakkama saanud – püsime kodus, vähendame kontakte miinimumini ja peseme tihti käsi. Sama tähtis on see, pöördume sümptomite korral perearsti poole ja läheme

perearsti saatekirjaga testima.

Kärkla perearstikeskusesse saab E–R kl 8–16 saab terviseameti deka pöörduda mitmel numbril: 462 2770 või 462 2772 või 462 2773 või 462 2774. E-kirjaga saab oma terviseameti märku anda ka muul ajal: kardla.perearstid@gmail.com.

Perearstidel on õigus suunata testimisele kõiki koroonaviirusele viitavate sümptomitega inimesi sõltumata vanusest ja kaasuvatest haigustest. Haigestumise korral tuleb pöörduda oma perearsti poole, kes otsustab testimise vajalikkuse üle ning vajadusel suunab testimisele. Testimisstrateegia eesmärk on saada täpsem epidemioloogiline ülevaade SARS-CoV-2 levikust Eestis. See võimaldab täpsemalt hinnata seniseid sekkumisi ja planeerida järgnevat meetmeid.

Drive-in-meetodil teste võetakse Hiiumaa haigla juures tööpäeviti kell 9–15. Testima saadab perearst saatekirjaga. Proov võetakse autos istuvalt patsiendilt. Proove analüüsib Synlab. Vastuse saab 24–48 tunniga inimene ise, digiloo kaudu perearst ja Terviseamet.

Nii perearstid kui ka Terviseameti esindaja selgitavad patsientidele karantiinis käitumise reegleid, samuti annavad teada valla valimisolekust abistada ja jagavad sotsiaaltöötajate kontakte. Karantiinist kinnipidamist kontrollib politsei.

Pärast testimas käimist arvesta, et võid saada viiruse suhtes positiivse vastuse ja oled juba potentsiaalne viirusekandja. See tähendab, et tuleb kinni pidada testi võtjate antud juhustest ja pöörduda otsejoones koju tagasi ning jääda sinna vähemalt kuni vastuse selgumiseni. Vajadusel aitavad toidu ja ravimite kohaletoimetamisega valla sotsiaaltöötajad.

On oluline, et laseme kaaslastel julgelt testimas käia ja ka segamatult karantiinis olla. Naabrivalve on tõhus vara kaitsmisel, aga austame kaaslaste privaatsust!

Saame viiruse levikule piiri panna, kui püsime kodus, vähendame kontakte miinimumini ja peseme tihti käsi. Seda kiiremini saame viirusest võitu ja taastada normaalse elukorralduse.

Hoiame üksteist, rahulikku meelt!

Raamatuid laenuta kontaktivabalt

Et praeguses eriolukorras oleks võimalik oma koduseid päevi võimalikult hubaselt mööda saata, on raamatukogud üle Hiiumaa loonud võimaluse kontaktivabaks raamatute laenutamiseks.

Palade ja Hellamaa raamatukogu on saanud uued laenutuskastid – kontaktivabaks raamatute laenutamiseks ja tagastamiseks.

Turvalist ja õdusat kodus olemist!

Siit leiad ülevaate Hiiumaa raamatukogude laenutus- ja tagastusvõimalustest, samuti kontaktid:

Emmaste raamatukogu T, N, R kl 10–18 ja K kl 10–13. Võimalusel helista raamatukokku telefonil 463 1703 ja kasuta raamatuvahetust postkasti abil.

Leisu laenutuspunkt avatud kuu esimesel ja kolmandal kolmapäeval kl 14–17.30.

Hellamaa raamatukogu T kl 10–18, N, R kl 10–14, tel 469 4640. Koduteenindust saab tellida tel 515 8479. Tellimusi täidetakse E–R kl 10–16. Soovitud raamatud pakitakse ja pannakse laenutuskappi ning saadetakse teavitusega kapi avamiseks vajaliku uksekoodiga. Tagastatud raamatud pane laenutuskapi kõrval olemasse tagastuskasti.

Hellamaa raamatukogu T kl

10–18, tel 469 4640. Koduteenindust saab tellida tel 515 8479. Tellimusi täidetakse E–R kl 10–16. Soovitud raamatud pakitakse ja pannakse laenutuskappi ning saadetakse teavitusega kapi avamiseks vajaliku uksekoodiga. Tagastatud raamatud pane laenutuskapi kõrval olemasse tagastuskasti.

Kõrgessaare raamatukogu E kl 11–18, T, N, R kl 11–15, tel 469 3380

Kõpu teeninduspunkt K kl 14–18.

Käina raamatukogu E–R kl 10–17.30, tel 463 6231. Tellitud teavikud jäetakse ukse taga olevale lauale, samal laual asub kast tagastatavatele raamatutele. Samuti saab tagastada õues asuvasse tagastuskasti. Võimalik on ka koduteenindus.

Kärkla linnaraamatukogu raamatuid saab laenutada igal töö-

päeval kl 10–18 ja laupäeval kl 10–14. Palume raamatud ette tellida 463 2142, kirjutada raamatukogu@hiiumaa.ee või kodulehel Rikswebi vahendusel <https://raamatukogu.hiiumaa.ee>. Kätesaamiseks paneme raamatud koridoris välisukse kõrval asuvasse lauale. Tagasitoodud raamatud palume panna tagastuskasti. Need lähevad karantiini kolmeks ööpäevaks, pärast mida saab neid uuesti laenutada.

Lauka raamatukogu E, T, N, R kl 10–13, tel 469 3146

Palade raamatukogu – telli raamatud välisukse kõrval olemasse laenutuskappi:

- reserveeri raamatud RIKSWEBi kaudu logides sisse ID-kaardiga

või raamatukogust saadud parooliga

- kirjuta raamatukogule e-kiri: raamatukogu.palade@hiiumaa.ee

- helista E, T, N, R kl 10–16, K kl 10–18 raamatukogu telefonil 469 4537 või 515 8479. Koduteenindust saab tellida tel 515 8479.

Soovitud raamatud pakitakse ja pannakse laenutuskappi ning saadetakse teavitusega kapi avamiseks vajaliku uksekoodiga. Tagastatud raamatud pane laenutuskapi kõrval olemasse tagastuskasti.

Suuremõisa raamatukogu on remondi tõttu ajutiselt suletud, toimub koduteenindus telefonil 527 1215.

Hetk Kärda Linnapargi mänguväljaku avamiselt mullu juulis – mänguväljaku lugu räägib osavallavanem Lauri Preimann. Foto: Liina Siniveer

Tähistame Kärda päeva!

Austatud kohvilähkrid ja Kärda sõbrad!

1. mail 1938 sai Kärda linn, mis tähendab, et tänava peame Hiiumaa pealinna 82. sünnipäeva. Tulenevalt eriolukorrast me sel tähtpäeval traditsiooniliselt

Vabrikuväljakule ei kogune, kuid see ei tähenda, et pidu pidamata jääks!

Kutsun teid kõiki üles osalema jooksul ja tähistama Kärda päeva seal, kus te sel päeval parajasti viibite – kodus või looduses, Hiiu-

maal või mandril!

Järgmisel aastal saame peo püsti lüüa juba uuenenud keskvaljakul. Pea püsti, nägu naerule ja püsimisega ikka rõõmsad!

Lauri Preimann

Kärda osavalla vanem

Pilguheit Kärda ajaloo

Kärda linn tähistab sel aastal 82. sünnipäeva. Keerulised ajad seavad meid seekord ootamatuses olukorda ning sunnivad leidma uusi viise kodulinna erilise märkamiseks ja tähistamiseks. Mee- nutagem siinkohal veidi olnut:

Kärda linnaks saamisest

Kärdat on esimest korda mainitud 1564 rootslaste küla ja vakusena (Kärtil). 1810. aastaks oli enamik rootsi peresid Kärda linnast lahkunud ning Partsi mõis rajas sinna karjamõisa (Kertel, ka Kertelhof). 1830 toodi Suuremõisast Kärda kalevivabrik (moodustas 1847. aastast 1890. aastateni koos töölisasulaga Kärda vabrikuvalla). 1849 valmisid rannas laevasild ja sadamaait. 1860–83 töötas lisaks kalevivabrikule ka Kärda masinatehas – malmivallu, põllutööriistad, vankriteljed. 1863 valmis uus kirik, Pühalepa abikirik. 1920 sai Kärda aleviks. 1938. aastal muudeti Eesti vabariigi alevid 3. järgu linnadeks. Nende seas oli ka Kärda. Elmar Vrageri andmeil oli Kärda linnavalitsuses toona viis töötajat ning elanikke 1948.

Kärda päeva tähistamisest

1988. aastal moodustas linna

täitevkomitee varakult organiseerimiskomitee ja koostas plaani, et Kärda linnaks nimetamise tähtpäeva väärikalt tähistada. Alustati Kärda fotode kogumist ja albumite koostamist. Trükist ilmus Kärdat tutvustav brošüür, võeti vastu põhimäärus linna aukodaniku nimetamiseks ja auraamatusse kandmiseks. Kuulutati välja heakorralane võistlus asutuste-ettevõtete, kortermajade ja eramute vahel. Valmistati aastapäevateemalised märgid, vimpel ja kleebis. Linna aastapäeva tähistati 10. juunil piduliku istungjärguga kultuurimajas. Kohale kutsuti külalisi teistest juubelilinnadest, samuti linnanõukogu veterane. Avati piltpostkaartide näitus. Kärda auraamatusse kanti Robert Hobustkoppeli, Evald Terase ja Marie Vösa nimi ning Hiiu Kalur. Istungjärgu otsusesse võeti sisse ka punkt: "Pidada vajalikuks kehtestada linna lipp ja vapp, töötada välja statuut ja kinnitada järgmisel istungjärgul." Järgnes kontsert Hiiu Kaluri taitlejatelt. Öhtu jätkus Rannapaargus ning järgneval päeval võisid soovijad Kärdat kopterilt uudistada.

Kärda linna sünnipäeva tähistamise üheks osaks sai 1991. aastast alates linnajooks, mille alguspunkt on traditsiooniliselt olnud Vabrikuväljakul, vahepealsetel aastatel ka Keskvaljakul

ja staadionil. On peetud Ida- ja Lääne-Kärda vahelisi kabematš- e kultuurikeskuses. Aset on leidnud näituste avamised, raamatuesitlused ja kontserdid täis laulu ning tantsu. Esinemas on käinud näiteks Tõnis Mägi, Chalice, Arsise kellade ansambel ja Silvi Vrait.

Linnapreemiate saajad on istutanud Vabrikuväljakule ja parki tammepuid. Küünalde viimine lahkunud aukodanikele on olnud läbi aastate kenaks traditsiooniks. On peetud koristus- ja mõtetalguid. Geoloogid on käinud rääkimas Kärda meteoriidist ja selle tagajärjel tekkinud arteesia-kaevudest, mis on meie linna firmamärgiks. 2019. aastal toimus esmakordselt Kärda sünnipäevakoogi võistlus. Mõned kombid on jäänud, teised vajunud ajahõlma. Mõned alles värsked ja rohelised, nagu meie linnake isegi.

Me ei saa sel aastal küll kokku tulla, nautida kohvilähkritele nii armsaks saanud kohvi ja sünnipäevakringlit, kuid südames rõõmustame ikka oma armsa Kärda üle ja soovime talle palju õnne ja jõudu edaspidiseks!

Arhiivimaterjalide, ajaleheartiklite ja internetimaterjalide põhjal koostanud

Kadi Kull

Kärda kultuurikeskuse kultuuri- ja huvitegevuse spetsialist

Kärda Pääv

KÄRDLA LINNA 82. AASTAPÄEV
1. MAI 2020

Tähista Kärda linna sünnipäeva perega ja jaga elamusi:

- sotsiaalmeedias #kardlapäev2020
- e-maili teel: kultuur@hiiumaa.ee
- kirjuta kiri: Rookopli 18, Kärda

LOOSIAUHINNAD ELAMUSTE JAGAJATELE!

Osale Kärda linna XXX jooksul:

- 1. mai ööpäeva jooksul
- kõnni või jookse vabalt valitud ajal ja kohas
- fikseeri vähemalt 5 km pikkune distants GPS-iga
- edasta tulemus hiljemalt 1. mail 23.59 aadressil kultuur@hiiumaa.ee
- sotsiaalmeedias jaga elamusi: #kardlalinnajooks

AUHINNAD KOLMES VÕISTLUKLASSIS, LISAKS LOOSIAUHINNAD!

Täpsem info võistlusjuhendis (Kärda Kultuurikeskuse kodulehel).

PALJU ÕNNE, KÄRDLA!

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

Iga sünnipäev väärib tähistamist

Oleme selles ebatavalises olukorras, kus mitte ükski asi ei ole päris harjumuspärane ja kõigil tuleb kohaneda ning mõelda, kuidas leida üles päevades see pisike päikesekiir, mis viib sammukese lähemale harjumuspärase, ehkki kindlasti mõnevõrra muutunud argirütmini.

1. maid on juba aastaid Kärda tähistatud Kärda sünnipäevana ning seetõttu kutsume teid üles seda päeva jätkuvalt koos meiega tähistama. Mõned mõtted, kuidas sünnipäeva tähistada ohutult, lähimate pereliikmetega:

- Osale Kärda linna virtuaaljooksul joostes või kõndides.
- Küpseta perele Kärda sünnipäeva puhul kook, pirukas või tort (mõni retsept on kindlasti veel proovimata). Ära unusta küünlaid puhuda ja soovida salasoove sünnipäevalisele!
- Tee korda lillepeenar või toimetage perega aias – värsked õhk!
- Olles Kärda eemal, võta hetk ja helista Kärda elavale sõbrale või pereliikmetele.
- Kui kõike on liiga palju, siis tee üks lugemispaus. Soovitame: "Mälestusi Kärda Kalevivabrikust" (2003). Lugemine aitab alati!
- Vaata kriitilise pilguga üle oma kodu lähiümbrus – kas saab midagi kasvõi õige pisikesti teha, mis Kärda veelgi kaunimaks teeks? Ära ainult üle pinguta – ikkagi vaba päev!
- Ava enda kunstiline külg ja pane paberile (vormi?) ideaalne nägemus Kärda
- Sul on tore mälestus varasemate aastate Kärda sünnipäeva tähistamisest? Jaga seda, pannes lugu kirja või võta hoopis videosse.
- Jalutuskäigul Kärda linnas pildista kõige ilusamat vaadet ja jaga elamusi sotsiaalmeedias
- Kui oled Kärda eemal, siis mõtle sellele, mida Kärda eemal olles kõige rohkem igatsed, millest puudust tunned? Väljenda seda mõtet loominguliselt!

Jaga oma elamusi ja tähistamist sotsiaalmeedias #kardlapäev2020 või #kardlalinnajooks. Mälestused, loomingulised pildid on oodatud ka autori kontaktandmetega Kärda kultuurikeskuse postiaadressil Rookopli 18, Kärda või aadressil kultuur@hiiumaa.ee.

Palju õnne, armas Kärda ja rõõmsat tähistamist!

Pilleriin Kannel

Kärda kultuurikeskuse juhataja

Osale linnajooksul ka sel aastal!

Kärda sünnipäeva tähistamiseks oled oodatud osalema virtuaalsel linnajooksul. Jookse või kõnni oma sobivas tempos, endale sobival rajal 5 kilomeetri pikkune distants. Autasustatakse parimaid ja loositakse välja auhindu!

Vaata Kärda virtuaalse linnajooksu juhendit lk 11.

Ohtlike jäätmete ära andmine

Igas osavallas on ohtlike jäätmete kogumiskonteinerid, kuhu elanikel on võimalik tasuta ära anda ohtlikke jäätmeid ja elektroonikat.

Kogumispunktid asuvad:

- Kärklas Sõnajala 11H ja 11I, vastuvõtt E–R kl 8.30–17, L–P eelneval kokkuleppel telefonil 520 3795.
- Käinas Mäe plats 2, võti ja registreerimine Olerexi tanklas.
- Suuremõisa jäätmepunktis, võti ja registreerimine tel 523 7454
- Kõrgessaares Tööstuse tee 10a, aeg eelnevalt kokku leppida Toivo Jaanuse tel 5332 4637
- Emmastes Ollimal punkti korrastab ja jäätmeid võtab vastu EMKO, Joosep Niit tel 5037656.
- Hiiumaa jäätmejaamas Ristivälja külas, Tambet Toomemäe tel 5347 1741.

Kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jäätmed on:

- aegunud ravimid,
- elavhõbeda kraadiklaasid,
- kodukemikaalid: torupuhastusvahendid, küünelaki eemaldid, juukselakid, õhuvärskendid jms,
- vanaõli, õlised kaltsud, õlifiltrid,
- värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäätmed,
- väetised ja pestitsiidid,
- rotimürk jm biotsiidid,
- kompaktlambid (ehk säästupirnid) ja päeavalguslambid,
- patareid ja akud.

Igal aastal korraldab vald ka ohtlike jäätmete kogumisringi, mille käigus on võimalik kogumiskonteinerist kaugemal elavatel elanikel tasuta oma ohtlikud jäätmed käitlemiseks üle anda. Kui selgub, et Hiiumaa saab ka sel aastal keskkonnainvesteeringute keskuse rahastuse kogumisringi korraldamiseks, toimub 2020. aastal kogumisring ilmselt suve lõpus-sügisel.

Lisainfo ohtlikest jäätmetest ja nende käitlemisest: www.envir.ee/et/ohtlikud-jaatmed

HOIA TULEL SILM PEAL!

Ära suitseta naabrit kodust välja!

Hiiumaa valla heakorraeskirjaga on keelatud rohke suitsu tekitamine st lõkke tegemine teisi häirival viisil. Samuti peab silmas pidama, et lõkke tegemine ei ohustaks inimeste elu ja vara ning ei oleks keskkonnale ohtlik.

Mööblit põletada ei tohi! Suurjäätmete äraveoks kodust võta ühendust: Eesti Keskkonnateenused – viie tööpäevase etteteatamisega tuleb multilift sinu kodust suurjäätmeid ära viima. Äraveo hind on vastavalt eseme suurusele.

Suurjäätmeid sh mööblit võib ise viia ka Hiiumaa jäätmejaama.

Märtsi lõpust kehtib Eestis ametlikult tuleohtlik aeg. See tähendab, et looduses on tule tegemine lubatud vaid selleks ettenähtud kohas. Kulu põletamine on aastaringselt keelatud.

Päästeamet tuletab meelde ohutusnõuded:

- Lõket tee vaid vaigse tuulega, kuid siiski arvesta tuule suunaga.
- Koduaia lõkkes tohib põletada vaid puhast (immutamata) puitu ning pappi ja paberit.
- Tuleohtlikul ajal peab lõke olema metsast vähemalt 20 meetri kaugusel.
- Alla 1-meetrise läbimõõduga lõke peab olema vähemalt 8 meetri kaugusel mistahes hoonest või põlevmaterjali hoiukohast.
- Suurem kui 1-meetrise läbimõõduga lõke peab asuma mistahes hoonest või põlevmaterjali hoiukohast vähemalt 15 meetri kaugusel.
- Lõkke tegemisel hoia käepärast tulekustutusvahend: ämber veega, tulekustuti.
- Enne lõkkekohast lahkumist veendu, et lõke oleks täielikult kustunud.

Tasuta konteinereid on veel saada!

Kõigil, ka korteriühistutel on võimalik korraldatud jäätmeveo raames oma majade juurest ära anda lisaks segaolmejäätmetele ka segapakendit ja biojäätmeid.

Vald pakub tasuta kasutamiseks jäätmekonteinereid. Ka korteriühistud saavad vallalt tasuta erineva suurusega konteinereid, samuti on vald valmis konteinerid teile kohale tooma.

Konteineri saamise eelduseks on korteriühistu sõlmitud liigiti ära andmise jäätmeveo leping ASiga Eesti Keskkonnateenused. Konteineri broneerimiseks ja saamiseks palume kontakteeruda Kärkla osavalla sekretäri aadressil merilin.must@hiiumaa.ee või telefonil 463 6082.

Saadaval on 80-, 140-, 240-, 360-, 660- ja 770-liitrised mahutid. Iga

eramaja või kortermaja peab otsustama, millist konteinerit valida. Kui juhtub, et on valitud vale suurus – konteiner ei ole piisavalt suur või on liiga suur – siis on võimalik konteiner prügilas sobivama vastu vahetada.

Loe rohkem jäätmete liigiti ära andmisest ja keskkonna hoidmisest valla kodulehelt: vald.hiiumaa.ee/jaatmemajandus

AITAME VALIDA ÕIGE KONTEINERI

Eesti Pandipakend suunas Hiiumaalt taaskasutusse pea 2 miljonit pakendit

Eesti Pandipakend kogus kokku ja suunas taaskasutusse eelmisel aastal enam kui 250 miljonit ühekordse kasutusega pandimärgiga joogipakendit, millest 1,9 miljonit koguti kokku Hiiumaalt.

Keskmiselt jõuab keskkonnateadlike inimeste abil kümnest Eestis müüdnud pandipakendist üheksa ümbertöötlemisse. See on rohkem kui seadusega ette nähtud ja üks paremate tulemustest Euroopas!

Veebruaris, enne eriolukorra jõustumist, algas ka üle-eestiline kooliõpilastele suunatud keskkonnakampaania #ärrarääma, mille eesmärk on suurendada kooliõpilaste keskkonnavalimisi, toetada keskkonnateadlikku käitumist ja tutvustada vahetu kogemuse kaudu pakendite taaskasutusse suunamise tähtsust.

Keskkonnakampaania käigus kogutakse pandimärgiga plastpudelid ja plekkpurgid kokku koolide jaoks loodud spetsiaalsesse kogumiskastidesse. Õpilaste kogutud pakendite taaskasutusse suunamise eest hoolitseb taaskasutusorganisatsioon Eesti Pandipakend. Iga kampaaniaga

liitunud kool saab kokku kogutud pandipakendite tagatisraha arveldusarvele, suunilusega kasutada seda kooliperele vajaliku ostmiseks.

Hiiumaalt osalevad Kärkla põhikool ja Käina kool, mõlema kooli õpilased koguvad liigiti jäätmeid ka praegu kehtiva eriolukorra ajal, samuti jätkavad koolid keskkonnateadlikku toimetamist ka tagasi kooli naastes ning kindlasti ka peale keskkonnakampaania lõppemist.

Viimane sarnane kampaania toimus 2012. aastal ning sellest

võttis osa 25 600 õpilast 70 üldhariduskoolist, kes aitasid taaskasutusse suunata pea 50 000 pandipakendit. Toona osales Hiiumaalt Palade põhikool.

Eesti Pandipakend on 2005. aastal pakendiseaduse alusel loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesanne on hallata ja korraldada üle-eestilist tagatisrahaga joogipakendite kogumist, transporti, loendamist, sorteerimist ja taaskasutamist. Kõik A, B, C, D pandimärgistusega taara kogub kokku Eesti Pandipakend.

Pakendite avalik kogumine muutub mais

Alates 1. maist jääb Hiiumaale 22 avalikku pakendipunkti. Avalikes pakendipunktides kogutakse liigiti vähemalt kolme eri liiki jäätmeid:

- segapakend ehk metallpakend, plastpakend ning joogikartong
- papp-, paberpakend
- klaaspakend

Pakendipunktidest seitse on **jäätmepunktid**, kus lisaks nimetatud pakendiliikidele kogutakse ka

- kasutuskõlbatut tekstiili ja
- vanapaberit.

Palun pea meeles:

- pakendikonteineritesse sobivad ainult tootest tühjad pakendid,
- viska pakend konteinerisse läbipaistva kotiga või vala pakend kontist konteinerisse ning viska kott tühjana samasse konteinerisse – sedasi toimides mahub pakendijäätmeid konteinerisse kõige rohkem ja sorteerimisjaamas on kohe näha, millega tegu.

Hiiumaa on jaotatud kolme pakendiorganisatsiooni vahel, kes avalike punktide pakendikonteinereid tühjendavad. Kasutuskõlbatu tekstiili ning vanapaberi kokku kogumine on valla enda korraldada.

Emmaste kommunaali poolt korrrastatud klaasikonteinerid

Avalikud pakendipunktid osavaldade kaupa	
Emmaste	Kärdla
Ollima – jäätmepunkt	Leigri väljak – jäätmepunkt
Sõru – pakendipunkt	Turu plats – jäätmepunkt
Kõrgessaare	Pühalepa
Kalana sadam – pakendipunkt	Hellamaa – pakendipunkt
Lauka kooli söökla – pakendipunkt	Heltermaa – pakendipunkt
Luidja ranna parkla – pakendipunkt	Lõpe – jäätmepunkt
Kõpu bussipeatus – pakendipunkt	Nõmba – pakendipunkt
Tervisemaja – jäätmepunkt	Palade kool – pakendipunkt
Käina	Palade lasteaed – pakendipunkt
Mäe plats – jäätmepunkt	Salinõmme – pakendipunkt
Sõpruse tänav – pakendipunkt	Suuremõisa – jäätmepunkt
	Sarve – pakendipunkt
	Tubala – pakendipunkt
	Vilivalla – pakendipunkt

Milleks jäätmete sorteerimine hea on?

Kevade saabudes on paljudele tulnud peale suurkoristuse tuhin – seda nii koduhoovis kui koduses sees. Prügikastide ummistamise ja hoovi peal ohtlike jäätmete põletamise asemel palume läbi lugeda põhjused, miks siis ikkagi jäätmeid sorteerida nii palju kui võimalik.

Väiksemad arved

Kõik tooted, mida on poest võimalik osta pakendatult, sisaldavad hinnas ka nende käitlustasu. Pakendid moodustavad vähemalt 30% kogu prügist – sortides ainult üksi pakendid muust prügist eraldi, väheneb kohe ka jäätmeveole kuluv summa, sest harveneb vajadus konteinerit tühjendada.

Kui segaolmejäätmetest eraldada ka kõik biolagunev, mida on koduses majapidamises erinevatel hinnangutel teine kolmandik, väheneb summa veelgi.

Biojäätmeid ei pea ka ära andma, vaid võib mugavalt koduaias aiamaa ja peenarde jaoks kompostida.

Ümbertöötlemine ja taaskasutus annavad jäätmetele uue elu

Nii plasti, paberit, metalli kui ka palju muud on võimalik kasutada uute materjalide ja toodete valmistamiseks raha ning energiat säästval viisil.

Milleks sorteerimine hea? Kevadised koristustalgud. Foto: Laura Jäger

Aga mida täpsemalt ümbertöötlemisel saadakse?

Plastpudelid: uued plastpudelid, aiamööbel, põrandalauad, vatiin, sukkpüksid, kaablid, spordisärgid.

Klaaspudelid: purgid, vaasid, kausid, klaasesemed.

Plekkpurgid, metall: ehitus- ja autodetailid, kruvid, mutrid, aia-võrgud, tööriistad, külmkapid.

Vanapaber: munakarbid, vihikud, WC-paber, soojustus- ja isolatsioonimaterjalid.

Tetrapakid: joonlauad, mööbel, kipsplaadid, kartong.

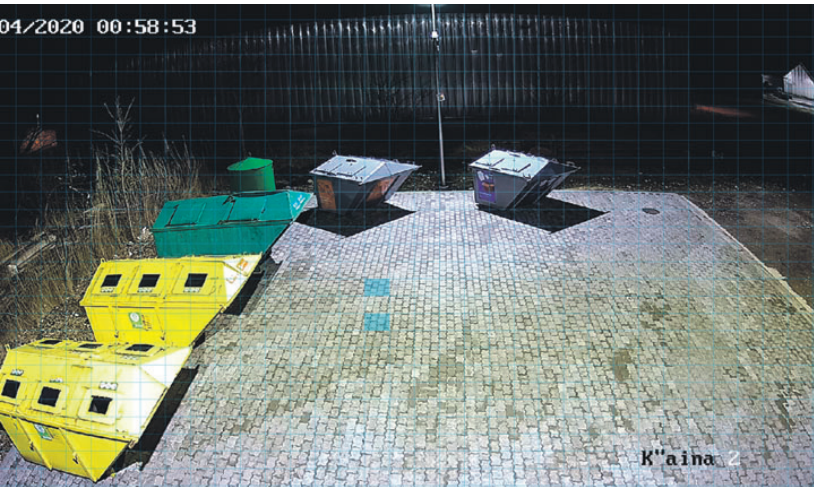
Puhtam elukeskkond

Taaskasutamine vähendab va-

jadust prügi põletamise ja lastamist järele, mis omakorda kahandab maapinna-, põhjavee- ja õhureostust ning ka vajadust uute prügimägede järele.

Selle asemel, et lasta sortimata jäätmetel laguneda mõne asja puhul isegi tuhandeid aastaid maapinnas või valimatult visata segaolmejäätmetesse mürgiseid, plahvatus- ja tuleohtlikke esemeid, nt ravimid, patareid, kemikaalid, elektroonika jms, võiks panustada hoopis nende ringlusesse paiskamisse.

Hoiame oma armsa Hiiumaa puhtana!

Käina mäe platsi jäätmepunkti kaamerapilt

Klaaspakendi kogumine	
Klaaspakendit segapakendi hulka panna ei tohi, sest jäätmejaamas pressitakse pakendijäätmed kokku ning purunenud klaas rikuks muu pakendi.	Käina
Hiiumaa on lisaks avalikele pakendipunktidele klaasi ära andmiseks paigutatud klaasikonteinerid järgmistesse asukohtadesse osavaldades:	Käina Konsum
Emmaste	Kassari mõisa poe parkla
Emmaste Konsum	Männamaa
Nurste kauplus	Kärdla
Jausa küla	Rimi
Kõrgessaare	Tormi Konsum
Tööstuse tee 10	Kooli tänav 2
	Pae tänav 12
	Lubjaahju tänav
	Pühalepa
	Selver
	Suuremõisa pood

Pane pakendid konteinerisse läbipaistvas kotis!	
Viska pakend läbipaistva kotiga või vala pakend kotist konteinerisse ning viska kott tühjana samasse konteinerisse. Nii mahub pakendijäätmeid konteinerisse kõige rohkem ja sorteerimisjaamas on kohe näha, millega tegu.	
Korraldatud jäätmeveo raames klaaspakendit segapakendi hulka panna ei tohi, sest jäätmejaamas pressitakse pakendijäätmed kokku ning purunenud klaas rikuks muu pakendi.	
Pakendikonteineritesse sobivad ainult tootest tühjad pakendid.	
Segapakend ehk plastpakend, metallpakend, joogikartong	
• tarbe- ja toidukauba plastpakend, näiteks jogurti- ja võitopsid, õli-, ketšupi-, majoneesi-, šampoonipudelid,	
• metallist konservpakendid, nt konservikarbid,	
• alumiiniumist ja plekist joogipakendid,	
• toidu- ja joogipakendite metallkorgid ja -kaaned,	
• kartongist piima-, mahla-, veini- ja jogurtipakendid, nn tetrapakendid.	
Papp- ja paberpakendi konteinerisse sobivad:	
• pappkastid ja -karbid,	
• paberist pakendid,	
• lamineerimata kartong,	
• lainepapp.	
<i>Paber- ja kartongpakend kogutakse ühes konteineris koos segapakendiga ainult juhul, kui segapakendi konteineri vahetus läheduses ei ole eraldi paber- ja kartongpakendi kogumise konteinerit. Seega kõigis meie jäätmepunktides tuleb papp- ja paberpakend panna selleks ette nähtud konteinerisse.</i>	
Klaaspakendi konteinerisse sobivad:	
• värvilisest ja ilma värvita klaasist pudelid ja purgid, näiteks ilma kaane ja korgita pudelid, alkohoolsete jookide pudelid, klaaspurgid.	
Korgid sobivad plast-, metallpakendi, joogikartongi konteinerisse.	
Kasutuskõlmatu tekstiili konteinerisse sobivad :	
• vanad määrdunud, katkised, kasutuskõlbatud riided.	
Vanapaberi konteinerisse sobivad:	
• ajalehed, ajakirjad,	
• kataloogid ja reklaammaterjalid,	
• vihikud, joonistus- ja kirjapaber,	
• kileta ümbrikud,	
• vanad raamatud, pakkepaber ja muu kuiv ning puhas paber.	

Kõrgessaare-Mudaste hoiuala kaitsekorralduskava koostamine

Keskkonnaamet teatab, et koostamisel on Kõrgessaare-Mudaste hoiuala kaitsekorralduskava aastateks 2021–2030. Kaitsekorralduskavas antakse ülevaade kaitstavast alast, selle maakasutusest, huvigruppide ning inventuuride ja uuringute vajadusest. Kavas kirjeldatakse ala eesmärgiks olevaid loodusväärtusi, nende mõju- tegureid ja kaitsemeetmeid ning esitatakse tegevuste tabel, kuhu on märgitud tegevuste loodetav läbiviimise aeg ja paljudel juhtudel ka arvatav maksumus.

Oodatud on täiendavad ettepanekud kaitsekorralduslike tegevuste, sh koosluste hoolduseks vajaliku taristu, tehnika, loomade jne kohta kirjalikult e-posti aadressile info@keskkonnaamet.ee hiljemalt 27. aprilliks.

Kaitsekorralduskava tutvustavat avalikku koosolekut praegu ei korraldata.

Lisainfo: Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo spetsialist Andres Miller, tel 503 6455, andres.miller@keskkonnaamet.ee.

Kaitsekorralduskava eelnõuga saab tutvuda <https://bit.ly/hoiuala-kaitsekorraldus>

Detailplaneeringud

Hiiumaa vallavalitsuse 10. märtsi 2020 korraldusega nr 167 võeti vastu Sääre küla Jääraku, Välja ja Põllumäe kinnistu detailplaneering (OÜ Nii töö nr 0619). Planeeringuala suurus on u 14,33 ha. Planeeringuga moodustatakse Jääraku (63901:001:1445), Välja (63901:001:1439) ja Põllumäe (63901:001:0032) katastriüksustest 14 elamukrunti suurusega 0,86 kuni 1,26 ha, määratakse kruntide ehitusõigus ja hoonestusala elamu ja kuni kolme abihoone rajamiseks. Detailplaneering ei sisalda üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut. Vastavalt Hiiumaa vallavalitsuse 25. märtsi 2020 korraldusele nr 192 toimub detailplaneeringu avalik väljapanek pärast eriolukorra lõppemist ja sellest teavitatakse täiendavalt.

Hiiumaa vallavalitsuse 1. aprilli 2020 korraldusega nr 200 algatati Mangu küla Kalda ja Vesa maaüksuse detailplaneering. Planeeringu eesmärk on maaüksuste kruntimine, sihtotstarbe muutmine ja ehitusõiguse määramine. Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Kõrgessaare osavalla valitsus (Kõpu tee 8, Kõrgessaare 92201). Algamise korralduse ja väljastatud lähtetingimustega on võimalik tutvuda vallamajas ja avalikus dokumendiregistris.

Hiiumaa vallavalitsuse 1. aprilli 2020 korraldusega nr 201 algatati Heistesoo küla Metsatuka maaüksuse detailplaneering eesmärgiga määrata ehitusõigus ja sihtotstarve. Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Kõrgessaare osavalla valitsus (Kõpu tee 8, Kõrgessaare 92201). Algamise korralduse ja väljastatud lähtetingimustega on võimalik tutvuda vallamajas ja avalikus dokumendiregistris.

Hiiumaa vallavalitsuse 8. aprilli 2020 korraldusega nr 208 kehtestati Tammela külas asuva Loona kinnistu detailplaneering (DAGOpen OÜ töö nr 19-23). Loona kinnistu detailplaneeringuga on kavandatud Loona katastriüksuse (63901:003:0634) määramine elamumaa sihtotstarbega krundiks ja krundile kuni 5 hoone (elamu ja abihooned) püstistamine ehitusaluse pinnaga kuni 500 m². Kavandatud ruumilised muudatused on kooskõlas Pühalepa vallavolikogu 27. aprilli 2010 otsusega nr 60 kehtestatud Pühalepa valla keskosas üldplaneeringuga.

Sinilillekampaaniaga toetad veterane

Aprill on veteranikuu, mil anname au neile meestele ja naistele, kes on rahvusvahelistel operatsioonidel Eesti julgeoleku eest seisnud.

Seoses eriolukorraga on avalike ürituste korraldamine keelatud ning sel aastal kahjuks veteranikuu raames sündmuseid ei toimu. Siiski: sinilillekampaaniaga kogutakse annetusi, et toetada veterane, nende lähedasi ning tervishoiu- ja spordivaldkonda laiemalt.

Võta osa ka veteraniväljakutsest ja kasuta kindlasti *hashtagi* #veteraniväljakutse annameau.ee/veteranikuu/veteraniväljakutse/ Anname au!

Foto: Laura Jäger

Hiiumaa valla üldplaneeringu koostamise riigihange

Hiiumaa rannik. Foto: Ivo Panasyuk, Panarama Media

Hiiumaa vallavalitsus on algatanud kogu saare ruumilist arengut vaatava üldplaneeringu ning otsib riigihankega üldplaneeringu ja keskkonnamõtjude hindamise teostajat – konsultanti.

Üldplaneeringu protsessi käigus vaatame, kuidas viit erineva ilmaga ja veidi omaette hoidvat osavaldat arendada ühe tervikuna ning koos toimivana. Otsime lahendusi, kuidas ruumiliste võtetega tagada keskkonna areng selliselt, et kahanemise asemel suudaksime säilitada praeguse elanike arvu või koguni kasvada. Usume, et kvaliteetne elukesk-

kond annab noortele põhjust kõigi ahvatluste vahel valida saarele jäämise või tulemise.

Üldplaneeringu protsessi jooksul ootame inimesi kaasa mõtlema:

- kuidas suudame paremini siduda äärealasid keskustega;
- millisena soovime näha uute tulijate seas aina populaarsemaks muutuvat looduskauist rannikuala (et ei saaks tekkida kooslused, mis ebakõla tõttu piirkonda rikastamise asemel vaesemaks teevad);
- millised on need elemendid, mis loovad ruumi, mida väärtuslikuks peame;
- milliseid piirkondi lubame tihendada, milliseid soovime

hoida hõredana;

- millistes piirkondades soovime ühiselt aega veeta ehk kuhu kavandame avalikke puhke- ja arendusalasid;
- kuidas suudame kaasa aidata kliimasoojenemise pidurdamisele ning
- millisel moel ja kuhu saame lubada taastuvenergia tootmisüksusi ilma meid liialt häirimata. Fossiilkütustele tuleb pakkuda alternatiive ja puhast looduskeskkonda väärtustava saarena peaksime olema selles suhtes eriti nutikad.

Eesmärk on võimaldada areng, mis säilitaks parimal moel saarelise eripära, turvalise, puhta ja rahuliku keskkonna. Samas tõstes esile tänapäevases maailmas elementaarseid kvaliteete, mis võimaldavad siin vaikselt looduslikus piirkonnas toimetada kasvõi globaalsel tasemel ja tunda, et Hiiumaal elamine on privileeg, mitte paratamatus.

Loodame konsultantide poolt rohket huvi hankemenetluses osalemiseks, tähtaeg on 8. mai. Hanke viitenumber riigihangete registris on 222337.

Kaire Nõmm

Hiiumaa vallavalitsuse arhitekt

Lapsevanem, kus sinu laps on?

Muidugi kodus! Eestis on ju eriolukord! Just!

Eestis on eriolukord kehtinud alates 12. märtsist ja pingelised viis nädalat distantsõpet on selja taga. Ees on vaheaeg. Peaminister, valla kriisikomisjon ja täiskasvanud on muret tundnud, kuidas lapsed vaheaega veedavad. Eesti Noorsootöö Keskuse infoportaal Teeviit korraldab küsimustiku tulemustest selgub, et noored soovivad puhata ja noortepärasemaid tegevusi, samuti on välja toodud suur igatsus sõprade järele: www.teeviit.ee/teeviit-noored-tahavad-koolivaheajal-puhata-ja-soovivad-noortepärasemaid-tegevusi-internetis.

Siinkohal üleskutse lapsevanematele: veendu ka vaheaajal, et tead, kus su laps on ja mida ta teeb. Hiiumaa statistika on küll tagasihoidlik, kuid pisut peame veel üheskoos pingutama, et viiruse levikut tõkestada. Väljas liikumine on tervistav, seda võib teha järgides 2+2 reeglit: kaks inimest, kaks meetrit vahet. Ei ole lubatud kogunemised sõprade juures!

Mida siis vaheajal teha?

Teeviit on kokku kogunud ideid ja soovitusi, mida vaheajal ette võtta: www.teeviit.ee/teeviit-koon-

10 TEGEVUST KOOLIVAHEAJAKS

HELISTA /KIRJUTA SÕBRALE VÕI PERELIIKMELE JA KÜSI KUIDAS TAL LÄHEB	MEISTERDA DEKORATSIOONE OMA TUPPA
MÖTLE VÄLJA LAUAMÄNG JA MÄNGI KOOS PEREGA	LAHENDA RISTSÖNU VÕI SUDOKUSID
KORISTA, SORTEERI JA KORRASTA OMA SAHTLEID, KAPPI JA TUBA	VEEDA AEGA OMA PEREGA JA PUHKA ÕPPETÖÖST
LOE INSPIREERIVAD RAAMATUID	AVASTA KODUKOHAS UUSI PAIKU JA JÄRGI 2+2 REEGLIT
KIRJUTA LUULETUSI	TEE NUTIVABA NÄDAL JA PUHKA KODUS

Teeviit

dab-ideid-sisukaskoolivaheajaks.

Silm tasub peal hoida ka Hiiumaa noortekeskuste tegemistel. Ettepanekute ja küsimuste korral kirjuta julgelt noorsootöötajatele noortekeskustes:

Emmaste vaba aja keskus
Kõrgessaare ja Kärkla noortemaja
Käina huvi- ja kultuurikeskus
Pühalepa vaba aja keskus

Murede korral aitab noortenõustaja Merrild Lebin läbi Messengeri või Skype'i. Aja broneerimiseks helista 529 1719 või kirjuta merrild.lebin@hiiumaa.ee

Kui püsid kodus, teed iga päev hindamatu heateo!

Kristel Pisa

Hiiumaa vallavalitsuse noorsootöö koordinaator

Erivajadusega lapse vanema erakorraline toetus

Erivajadusega lapse vanema toetuse eesmärk on tagada asendussissetulek vanemale, kes peab tulenevalt eriolukorrast erivajadusega lapse kasvatamise tõttu olema ajutiselt töölt eemal.

Sotsiaalkindlustusamet saatis erivajadusega lapse vanematele toetuse saamise võimaluse kohta teavituse ja alates 13. aprillist ka iseteeninduse pakkumuse. Vanem peab toetuse saamise sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses kinnitama. Esimeste väljamaksetega alustati alates 20. aprillist. Teavitus saadetakse mõlemale õigustatud vanemale ning vanemad peavad toetuse saajas kokku leppima.

Vanemal, kes leiab, et tema laps vajab igapäevast kodust järelevalvet, tuge õppimisel ja isikuhooldustoimingute teostamisel (nt laps, kes on vanem kui 18 aastat, kuid kes on suunatud hooldus- või toimetulekuõppele), mis ei võimalda vanemal tulenevalt eriolukorrast tööl käia, on õigus pöörduda Sotsiaalkindlustusameti poole, kirjutades info@sotsiaalkindlustusamet.ee või helistades telefonile 612 1360.

Muudatus Kärkla politseijaoskonna teeninduse lahtiolekuaegades

Seoses eriolukorraga muutusid 3. aprillist PPA Lääne prefektuuri teenindussaalide lahtiolekuajad ja Kärkla teenindus on avatud E ja K kl 9–15.

Politsei palub kriitilise vajadusega teenindusse mitte minna ning eelnevalt kontrollida lahtiolekuaegu politsei kodulehel.

PPA iseteeninduskeskkonda saad siseneda siit: <https://iseteenindus.politsei.ee>. Vaata ka PPA kodulehte, kus leiad dokumentidega seonduvat vajalikku infot.

ID-kaardi alternatiivina saab elektroonseteks toiminguteks kasutada mobiil-ID'd, Smart-ID'd või Digi-ID'd. Füüsiliseks isikutuvastuseks sobib pass.

Info kõigi teeninduste lahtiolekuaegade kohta www.politsei.ee/et/asukohad/teenindused ja politsei infotelefonil 612 3000.

Pakkumisel Tuuletorni köögiosa kasutamine

Käina osavalla valitsus kuulutab välja eelläbirääkimistega pakkumise vallavara kasutusse andmiseks.

Pakkumisel on Hiiumaa vallale kuuluva Elamuskeskuse Tuuletorn köögi- ja kohvikuosa, koos kohviku mööbli ja köögiinventariga, kogupindalaga u 230 m².

Lepinguperiood on 1. juunist 31. augustini 2020. Üürilepingu algus sõltub peaministri kehtestatud eriolukorra regulatsioonidest.

Objektiga on võimalik tutvuda pakkumises osaleda soovijal eelneval kokkuleppel Elamuskeskuse Tuuletorn teenindusjuhi Sigrid Valteriga: tel 5393 0992 või sigrid.valter@hiiumaa.ee.

Digiallkirjastatud pakkumus tuleb esitada hiljemalt 8. mail 2020 kell 23.59 Käina osavalla valitsusele: kaina@hiiumaa.ee. Pakkumise kutse dokumendi leiab Hiiumaa valla veebilehelt: vald.hiiumaa.ee/vallavara

Kohaliku toodangu, majutuse ja büroopindade info

Hiiumaa arenduskeskus on koonandanud hiiumaised veebipoed ja kontaktivaba ostu sooritamise võimalused. Nimekirja on koondatud Hiiumaal tegutsevad ettevõtjad, kes on valmis ühel või teisel viisil oma toodangut või teenust kontaktivabalt kohale toimetama. Tutvu ettevõtete arenduskeskuse kodulehel, tarbi usaldusväärset kohaliku toodangut ja toeta Hiiumaa majandust. Koondatud on ka majutusettevõtjad, kes pakuvad kontaktivaba majutust ning ootavad nii hiidlast kui Hiiumaal viibijaid vaheldust nautima. Valdav enamus nimekirjas olevatest ettevõtetest on

valmis pakkuma majutust ka karantiiniperioodiks, näiteks välismaalt saabumise puhul.

Kui pakud kontaktivabalt mõnda toodet või teenust või Sul on majutusettevõtte, kuid seda ei ole veel nimekirjas, siis pane ennast kirja arenduskeskuse kodulehel asuvate linkide kaudu kirja.

Lisaks on arenduskeskus kaardistamas ka kaugtöökantori võimalusi ning ootab infot ka vabade äripindade kohta.

Tutvu koostatud nimekirjadega, lisa enda toode, teenus, majutusettevõtte, äripind või kaugtöövõimalus: arenduskeskus.hiiumaa.ee.

Hea Hiiumaa ettevõtja!

Arenduskeskuse veebilehele on koondatud kriisiinfo ettevõtjatele

Lisaks muudele ettevõtjaid puudutavatele kriisiaja uudistele on Hiiumaa arenduskeskuse veebilehele kriisiinfo alla koondatud ka tasuta koolituste info.

Eriolukorraga seotud uudiste ja koolituste info leiad arenduskeskuse veebilehe avalehelt. Eriolukorraga seotud infot ettevõtjatele vahendavad Hiiumaa vald ja Hiiumaa arenduskeskus ettevõtjate meililisti kaudu. Liitu meililistiga: bit.ly/ettevotjauudiskiri

Jälgi uudiseid ka Hiiumaa arenduskeskuse veebilehel: hiiumaarenduskeskus.kovtp.ee

Hiiumaa sotsiaalkeskus

Tegevustoa infotelefonile 502 1273 vastatakse tööpäeviti kl 9–16 ja infot saab ka kodulehelt www.sotsiaalkeskus.ee

Tegevustoa kliente ja omastehooldajaid nõustatakse telefoni teel, toetatud elamise kliente nende kodus.

Omastehooldajate kontaktisik on Raili Mägi, tel 5308 1035.

Kärkla lastekeskus on vähemalt mai alguseni suletud.

Kõrgessaare päevakeskus on klientidele suletud ning Kõpu pensionaadis jätkuvalt külastuskeeld.

Kärkla virtuaalse linnajooksu juhend

Kärkla virtuaalse linnajooksu käigus läbivad osalejad 1. mail 2020 ööpäeva jooksul joostes või kõndides endale sobival rajal ja ajal 5 kilomeetri pikkuse distantsi.

Kärkla virtuaalse linnajooksu tulemused kuulutatakse välja kolmes võistlusklassis: noortejooks (kuni 16. aastased), mehed ja naised (17–40-aastased), nais- ja meesveteranid (alates 41aastased). Autasustatakse võistlusklassi võitnud nais- ja meessoost võistlejaid. Kõikide teiste võistlejate vahel loositakse välja auhindu.

Võistlusel osalemiseks tuleb igal võistlejal läbida joostes või kõndides 5 kilomeetri pikkune distants. Tulemuse arvestamiseks tuleb läbida ja fikseerida GPS-jäljena minimaalselt 5 kilomeetri pikkune distants. Võistlustulemuse mõõtmiseks võib kasutada nii spordikella, mis ühildub arvutiga

kui ka mõnda spordirakendust.

Pärast võistlemise lõppu, hiljemalt 1. mail 2020 kell 23:59 tuleb edastada aadressile kultuur@hiiumaa.ee enda nimi, sünniaeg, e-posti aadress, telefoni number ja enda jooksu/kõnni GPS-jäljest ja ajast pilt, mille alusel moodustatakse individuaalne paremusjärjestus võistlusklasside kaupa. Võimalusel palume saata ka keskmise pulsi näidu. Tulemuste protokollis avaldatakse võistleja nimi ja distantsi läbimise aeg.

Võistlemise ajal ei tohi kella/stopperit/rakendust pausile panna, kogu distants tuleb läbida ühe korraga.

Kärkla virtuaalsel linnajooksul osalemisega ja võistlustulemuste edastamisega kinnitab iga võistleja, et ta on läbinud 5 kilomeetri distantsi iseseisvalt joostes või kõndides selleks kõrvalist abi kasutamata.

Võistlustulemused kuulutatakse välja hiljemalt 5. mail 2020 Kärkla Linna päeva Facebooki lehel ja

Spordirakendused, mida kasutada virtuaaljooksul osalemiseks

Hiiumaa Jooksugrupp soovib spordirakendusi, mida kasutada jooksu/kõnni kaardistamiseks ja jäädvustamiseks:

- Strava Running and Cycling (Android, iOS; tasuta rakendused)
- Endomondo (Android, iOS; tasuta rakendused)
- Nike Run Club (Android, iOS; tasuta rakendused)
- Sports Tracker (Android, iOS; tasuta rakendused)

mai lõpus ilmuvas Hiiumaa Teatajas. Auhinnad toimetatakse võistluse ja loosiauhinna võitjateni hilisema kokkuleppe alusel.

PS! Oma jooksu- või kõnnimuljeid oled oodanud jagama sotsiaalmeediakanalites teemaviitega #kardlalinnajooks

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

AIME SAHTEL
LEONORA KAIVAPALU
LEIDA NIGUL
ANTS MALK

ARVI RÖHU
HELJADE HÄRM
EERO NURK
AADO VALK

Kaastunne lähedastele!

Hiiumaa vald

Vallamajad üle Hiiumaa on avatud, kuid suur osa ametnike ja töötajaid kaugtööl. Kirjutage või helistage spetsialistile, kellega soovite suhelda.

Sotsiaaltoetuste taotlusi võetakse vastu telefoni teel.

Perekonnaseisutoimingud soovitage registreerida www.eesti.ee portaali kaudu või võtke ühendust valla perekonnaseisuametnikiga telefonil 463 6084.

Hiiumaa muuseum

Aita kirjeldada Hiiumaa muuseumi fotosid!

Muuseumil on avatud ajakirjanik Endel Saare fotokogust veebileht, kus on kolm albumit, mis ootavad äratundmist.

Endel Saare fotode veebilehele saab minna: www.hiiumaamuuseum.ee/digikogu/ või ka muuseumi kodulehe kaudu. Oma info pildi kohta saab kirjutada kohe samale lehele. Muuseum on tänulik iga infokillu eest!

Uuenenud Hiiumaa muuseumi e-pood on taas avatud

E-poeist leiab käsitööd, kunsti, raamatuid ja meeneid meistritelt üle kogu Hiiumaa. Poe uus aadress on www.hiiumaamuuseum.ee/muusepood

Räägi oma lugu kohtumisest tulnukatega!

Hiiumaa muuseum kogub lugusid UFOdest ja tulnukatest, mis oleksid seotud Hiiumaaga. Käesoleva aasta suvel plaanib muuseum avada Pikas majas näituse

maavälistest jõududest ja seal kajastada kogutud lugusid.

Muuseumi huvitab kontakti toimumise aeg, kes veel nägid ja kirjeldus, milline sündmus see oli. Juhul, kui oled kohtumisest kosmose elanikega saanud ka mõne eseme või foto, on muuseum nendestki huvitatud.

Muuseum ootab lugusid aadressile: kauri.kiivramees@hiiumaamuuseum.ee

Näitused

Nelja Nurga galerii

Nelja Nurga galeriis on kuni maikuu lõpuni Orest ja Jaana Kormašovi näitus (maal ja keramik).

Näitus on eriolukorra ajal külastatav vaid eelkokkuleppel ja individuaalkülastustena.

Pärast eriolukorra lõppu jätkab galerii tavapärase kevadise rütmis – avatud R–L kl 11–15.

Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Kalli Sein 529 6580, Helle-Mare Kõmmus 529 9429, kontakt: kalli@sein.ee, info: www.facebook.com/neljanurga

KlaasiPank

Valev Sein sünnipäevanäitus KlaasiPanga taga trepialgla. Avatud KlaasiPanga lahtiolekuaegadel: K–R kl 10–17 ja L kl 10–15. Info: Kalli Sein 5032246

Veebiseminar Hiiumaa turismiasjalistele

6. mail algusega kell 14 toimub Hiiumaa turismiasjalistele orientatsioonil 1,5–2 tundi kestev veebiseminar Zoom keskkonnas.

EASi turismiarenduskeskuse direktor Liina-Maria Lepik tutvustab riiklikke meetmeid turismisektorile.

EASi uuringute koordinaator

tutvustab mobiilpositsioneeringu kokkuvõtet ja räägib turismi trendidest lühidalt ja Hiiumaa külastatavusest laiemalt.

EASi kliendisuhete juht räägib EASi siseturismi kampaniast, ideekavandist ja ootustest ettevõtjatele.

Lisaks tutvustavad Hiiumaa

arenduskeskuse töötajad Hiiumaa turundustegevusi ja turismiasjalisi puudutavaid uuendusi maakonnaportaalis www.hiiumaa.ee.

Seminaril osalemiseks täida registreerimisvorm: <https://bit.ly/turismiveebinar>. Registreerimine lõppeb 30. aprillil.

Kultuurivaldkonna ja loomeisikute toetused eriolukorras

Vabakutselistele loovisikutele võib olla toeks loovisikute ja loomeliitude seadusest tulenev vabakutseliste loovisikute loometoetus. Loometoetuste eelarve suureneb tunduvalt, kuna kriisi mõjud võivad vabakutselisi loojaid tabada iseäranis teravalt. Loometoetusi võiks lisaelarve abil olla võimalik välja maksta umbes 1200 vabakutselisele loovisikule. Siia alla arvatakse mistahes vormis tegutsevaid loovisikuid, kes ei pea olema ühegi loomeliidu liikmed. Vaata lähemalt: www.kul.ee/et/vabakutseliste-loovisikute-loome-toetus-ja-loomeliidud

Kultuurikapital kehtestas eriolukorra kehtimise ajaks meetme, millega on sihtkapitalidel ja maakondlikel ekspertgruppidel õigus eraldada ka jaotuste vahelisel ajal eristipendiume loominguks või sportliku tegevuse säilitamiseks. Vaata lähemalt: kulka.ee/uudised/eesti-kultuurikapitali-noukogu-poordumine-ja-erimeetmed-kriisi-leevendamiseks

Valitsuse vastu võetud abipaketi kohaselt jääb ära füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksu avansiline makse, s.t FIE esimese kvartali ettemakse tühistatakse. Vaata lähemalt: www.emta.ee/et/uudised/riik-toetab-fie-sid-sotsiaalmaksu-tasumisega

Maksu- ja tolliamet peatas 1. märtsist kuni eriolukorra lõpuni intresside võtmise maksuvõlgadelt.

Pärast eriolukorra lõppu langeb intress maksuvõlgnevusele poole võrra (0,06 protsendilt 0,03-le). Vähenenud töötasu hüvitist hakkab pakkuma Töötukassa summas 250 miljonit eurot – vaata lähemalt: www.tootukassa.ee/content/tootasu-huvitis

Kuidas eriolukord mõjutab kultuuriministeeriumi saabuvald ja käimasolevaid taotlusvoore? Sündmustele keskenduvad taotlusvoored on ajutiselt peatatud või taotluste esitamise tähtpäeva edasi lükatud. Jätkuvad aga taotlusvoored 2020. teise poolaasta muusikafestivalide ja suursündmuste, taluarhitektuuri arendamisele või partnerorganisatsioonide toetamisele.

Vastuvõtt Hiiumaa koolide 1. klassi on alanud!

Armsad tulevased koolilapsed ja head lapsevanemad, vastuvõtt 1. klassi on alanud.

Emmaste põhikooli astuvate laste dokumendid palume saata emmastekool@gmail.com või Emmaste Põhikool, Emmaste 92001, Hiiumaa

Lisainfo direktor Merje Kikase telefonil 524 0157

Lauka põhikooli dokumendid palume saata e-postile laukakool@gmail.com

Lisainfo: direktor Märt Rannasti telefonil 534 37377 või õppealajuhataja Aave Kark 523 3773.

Käina kool ootab 1. klassi astuvate laste avaldusi elektroonselt 30. aprilliks

Lisainfo: kool@kaina.edu.ee

Kärdla põhikool ootab hiljemalt 30. aprilliks avaldusi.

Lisainfo: 463 2206 või kantselei@kardla.edu.ee

Suuremõisa lasteaed-põhikooli ja Palade põhikooli on vastuvõtt avatud. Lisaküsimused ja täiendav info: kool@palade.edu.ee või 5203 550.

Hiiumaa gümnaasiumi veebilehel on vastuvõtuinfo: www.hiig.edu.ee/et/vastuvotu_info

Esimesse klassi astumiseks vajalikud dokumendid on:

- lapsevanema avaldus (blanketi saab koolist või kooli kodulehelt)
- sünnitunnistuse koopia
- foto õpilaspileti jaoks
- koolivalmiduskaart

Armas lapsevanem – vastuvõtt Hiiumaa koolide 1. klassidesse on alanud!

Esita Hiiumaa aasta ema kandidaat!

Hiiumaa aasta ema tiitel antakse emale, kes on oma töös pädev ning on perekonna väärtustamise heaks eeskujuks ka väljaspool perekonda. Emale, kelle peres kasvab kaks või enam last, kelle kodu pakub armastust, hoolt, eeskuju ja õpetust. Kandidaat peab olema Eesti kodanik ja rahvastikuregistri järgi Hiiumaa elanik.

Ettepanekus tuleb välja tuua kandidaadi ees- ja perekonnanime ning vanus. Tema elu- ja töökoht, laste arv, nende nimed ja vanused. Lisada tuleb ka põhjendus, miks just see kandidaat peaks pälvida aunimetuse.

Esitaja peab lisama ka enda kontaktandmed, nime ja ettepaneku esitamise kuupäeva.

Ettepanekuid kandidaatide osas saab teha hiljemalt 26. aprillil kardla@hiiumaa.ee või postiga aadressil Keskväljak 5a, Kärdla, Hiiumaa vald, 92413, Hiiumaa.

Aita valida aasta ema!

Ettepanekuid ootame kuni 26. aprillini.

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetajad: Liina Siniveer, tel 5386 7606, Laura Jääger ja Anu Tammeaur.

Kujundus ja küljendus Kersti Simsalu
Trükikoda Printall

Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel. Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks: info@hiiumaa.ee